

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Ústav sociálních studií

Povědomí veřejnosti o činnosti městské policie

Bakalářská práce

Autor: Eliška Škodová
Studijní program: Sociální patologie a prevence (B0923A190001)
Studijní obor: Sociální patologie a prevence
Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Stanislava Svoboda Hoferková, Ph.D., LL.M
Oponent práce: Mgr. Vít Křivánek

Zadání bakalářské práce

Autor: Eliška Škodová
Studium: P21K0098
Studijní program: B0923A190001 Sociální patologie a prevence
Studijní obor: Sociální patologie a prevence
Název bakalářské práce: **Povědomí veřejnosti o činnosti městské policie**
Název bakalářské práce AJ: Public awareness of the activities of municipal police

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zabývá činností městské policie ve vybraném městě České republiky a mapuje povědomí veřejnosti o činnosti této městské policie. Teoretická část popisuje městskou policii jako orgán obce, její zřízení, zaměstnance a působnost. Další část se zabývá pravomocemi, oprávněními a úkoly strážníků vyplývajících ze zákona o obecní policii a z dalších právních norem. V empirické části je provedeno kvantitativní výzkumné šetření ve vybrané obci pomocí dotazníků.

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení. 2. rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. Psyché. ISBN 978-80-247-5046-0.

VÁLKOVÁ, Helena a Josef KUČHTA. Základy kriminologie a trestní politiky. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-429-2.

Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zadávací pracoviště: Ústav sociálních studií,
Pedagogická fakulta
Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Stanislava Svoboda Hoferková, Ph.D., LL.M.
Oponent: Mgr. Vít Křivánek
Datum zadání závěrečné práce: 28.2.2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucí bakalářské práce Mgr. et Mgr. Stanislavou Svoboda Hoferkovou, Ph.D., LL.M. samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 20.4. 2024

.....

Eliška Škodová

Poděkování

Tímto bych ráda vyjádřila upřímné díky mojí vedoucí práce Mgr. et Mgr. Stanislavě SvobodaHoferkové, Ph.D., LL.M. za její podporu, vedení a cenné rady, které mi poskytla během psaní této bakalářské práce. Podnětné rady a informace mi byly neocenitelnou pomocí k dokončení této práce. Také bych ráda poděkovala za čas, který mi věnovala a za její ochotu při vedení této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a nejbližším za podporu po celou dobu studia.

Anotace

ŠKODOVÁ, Eliška. *Povědomí veřejnosti o činnosti městské policie*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2024. 61 s., Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zabývá činností městské policie ve vybraném městě České republiky a mapuje povědomí veřejnosti o činnosti této městské policie. Cílem této práce je zjistit, jak dobře jsou občané informováni o úkolech, pravomocech a aktivitách strážníků městské policie. První teoretickou kapitolou je kapitola kontrola kriminality, kde je vysvětleno několik důležitých pojmů, které souvisí přímo či nepřímo s činností strážníků. Jedná se o pojmy kriminologie, kriminalita, delikvence a druhy protiprávních činů. Nakonec jsou popsány aktéři kontroly kriminality, kterými jsou trestní represe a prevence. Druhá kapitola popisuje městskou policii jako orgán obce, její zřízení, zaměstnance a působnost, dle zákona o obecní policii. Třetí kapitola práce se zabývá povinnostmi, oprávněními a úkoly strážníků vyplývajících ze zákona o obecní policii a z dalších právních norem. V empirické části je provedeno kvantitativní výzkumné šetření pomocí dotazníků, které bylo realizováno mezi obyvateli vybraného města České republiky a bylo zaměřeno na činnost městské policie ve vybraném městě České republiky.

Klíčová slova: městská policie, strážník, kriminalita, prevence, represe

Annotation

ŠKODOVÁ, Eliška. Public awareness of the activities of the municipal police. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2024. 61 pp., Bachelor thesis.

The bachelor thesis deals with the activities of the municipal police in a selected city of the Czech Republic and maps the public awareness of the activities of the municipal police. The aim of this thesis is to find out how well the citizens are informed about the tasks, powers and activities of the municipal police officers. The first theoretical chapter is the crime control chapter, where several important concepts that are directly or indirectly related to the activities of the officers are explained. It deals with the concepts of criminology, criminality, delinquency and types of illegal acts. Finally, the actors of crime control, which are criminal repression and prevention, are described. The second chapter describes the municipal police as an organ of the municipality, its establishment, employees and powers, according to the Municipal Police Act. The third chapter of the thesis deals with the duties, powers and tasks of constables arising from the Municipal Police Act and other legal norms. In the empirical part, a quantitative research survey is conducted using questionnaires among the residents of a selected city of the Czech Republic, focusing on the activities of the municipal police in the selected city of the Czech Republic.

Keywords: municipal police, officer, crime, prevention, repression

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářská práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č.13/2022 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, disertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Datum:

Podpis studenta:.....

Obsah

Anotace	5
Annotation.....	6
Úvod.....	9
1 Kontrola kriminality a vymezení související terminologie	10
1.1 Charakteristika kriminologie jako vědní disciplíny	10
1.2 Kriminalita	11
1.3 Trestní represe z pohledu kontroly kriminality	13
1.4 Prevence kriminality z pohledu kontroly kriminality	14
2 Městská policie a strážník městské policie z pohledu zákona o obecní policii	17
2.1 Zřizování městské policie	17
2.2 Vymezení městské policie z pohledu zákonů	18
2.3 Zaměstnanci městské policie	18
2.4 Kvalifikační předpoklady pro výkon povolání strážníka	20
3 Úkoly, povinnosti a oprávnění strážníka městské policie	24
3.1 Úkoly strážníka městské policie	24
3.2 Povinnosti strážníka městské policie	25
3.3 Oprávnění strážníka městské policie.....	27
4 Empirické šetření zaměřené na činnost městské policie.....	34
4.1 Cíl výzkumného šetření, výzkumný problém a hypotézy	34
4.2 Výzkumný vzorek, typ výzkumu a metoda sběru dat.....	36
4.3 Analýza výsledků.....	37
4.4 Shrnutí výzkumného šetření, interpretace výsledků a verifikace hypotéz	48
Závěr	52
Seznam použitých zdrojů	54
Seznam tabulek	56
Přílohy	57

Úvod

Ve společnosti, která se neustále mění a vyvíjí, má bezpečnost a ochrana veřejného pořádku klíčový význam. Městská policie hraje v tomto procesu zásadní roli, přičemž jejím úkolem je nejen dohlížet na dodržování bezpečnosti a udržování pořádku v obci, budování důvěry a komunikace s občany, ale také její preventivní působení. Povědomí veřejnosti o činnosti městské policie je proto zásadním faktorem pro efektivní provádění jejích úkolů.

Tato bakalářská práce se v teoretické části zabývá kontrolou kriminality, tedy prevencí a represí a vysvětluje zásadní kriminologické pojmy. Druhá kapitola popisuje městskou policii a strážníky z pohledu zákona o obecní policii. Jak je městská policie zřizována, jak je vymezena právními předpisy, jací jsou zaměstnanci městské policie a jaké musí tito zaměstnanci splňovat kvalifikační předpoklady. V další kapitole jsou již popisovány konkrétní činnosti strážníků, vycházející z úkolů městské policie, které jsou limitovány povinnostmi a oprávněním strážníků. Úkoly městské policie zahrnují širokou škálu činností od prevence kriminality a provádění kontrolní činnosti, až po zásah strážníků v případech, kdy dochází k porušení zákona. Dále jsou v práci popsány speciálně vyškolené skupiny strážníků, které pomáhají občanům v obci nad rámec běžného výkonu služby. V empirické části se práce zaměřuje na zkoumání povědomí občanů o činnosti městské policie kvantitativním dotazníkovým šetřením.

Cílem bakalářské práce je vymezit pojmy týkající se kontroly kriminality, popsat městskou policii jako orgán obce a přiblížit činnosti, oprávnění a pravomoci strážníků městské policie a zjistit, jakým způsobem je městská policie ve vybraném městě České republiky vnímána občany. Vzhledem k důležitosti dobrých vztahů mezi městskou policií a veřejností je zkoumání povědomí o činnosti městské policie nejen zajímavé, ale má i praktický význam pro zlepšování bezpečnosti a kvality životů občanů ve vybraném městě.

1 Kontrola kriminality a vymezení související terminologie

Kontrola kriminality probíhá ve dvou formách a je uskutečňována dvěma subjekty trestní politiky. Soustředí se na předcházení trestné činnosti, tedy na prevenci a na trestání pachatelů (represe), a zahrnuje různé strategie a metody. Prevenci tvoří opatření, která se snaží zabránit a předcházet páčání trestné činnosti. Represe se zabývá trestním stíháním a postihování trestných činů a jeho potlačení. Jelínek (2019, s. 263) popisuje, že jedním z předmětů kriminologie je to, jak kriminalitě zabránit, jak ji kontrolovat či eliminovat. „*Kontrola kriminality znamená její ovlivňování. Jedná se jak o snižování její kvantity, tedy zastavení růstu kriminality, nebo její pokles, tak o snižování její kvality, tedy snižování škodlivosti závažných forem (násilné, mravnostní, majetkové, hospodářské, organizované) kriminality.*“

Pro dosažení cílů a snížení páčání kriminality je důležitá jak trestní represe, tak i prevence. Ukazuje se však, že je daleko důležitější negativním jevům předcházet, nežli je v budoucnu řešit. Represivní přístupy se jeví jako málo efektivní. Preventivní strategie jsou v současné době upřednostňovanou složkou kontroly kriminality, a to z důvodu jejich orientace do budoucnosti. Výraznějšího a trvalejšího úspěchu dosáhneme komplexní prevencí. Kontrola kriminality nemůže spočívat výhradně ve zvyšování trestní represe, jelikož by to vedlo k zanedbávání základních demokratických principů a mohlo by to přispět ke skluzu k principům autoritativnímu nebo totalitnímu režimu. Velký význam má vzájemné propojení trestní represe a prevence ve vztahu k negativním jevům a kriminalitě. Vzájemná provázanost přispívá ke zvýšení efektivity těchto opatření, což umožňuje účinnější kontrolu kriminality. (Jelínek, 2019)

1.1 Charakteristika kriminologie jako vědní disciplíny

Kriminologie je vědní disciplína, která se zabývá kriminalitou, pachateli, oběťmi a kontrolou kriminality. Jako multidisciplinární obor kombinuje poznatky ze sociologie, psychologie, práva, antropologie a dalších vědních oborů. Kriminologie zkoumá různé aspekty kriminality, včetně sociálních, ekonomických a psychologických faktorů, které mohou vést k protiprávnímu jednání. Zabývá se také efektivností trestů a trestání a nápravou pachatele. Kromě toho kriminologie zkoumá dopady kriminality na oběti a společnost jako celek a hledá cesty, jak zlepšit prevenci kriminality a dopady na oběti. Autoři se shodují, že kriminologie je věda o kriminalitě neboli zločinnosti. Neexistuje

však žádná jednotná definice kriminologie, ani kriminality, ačkoliv se většina definic z části překrývají. (Jelínek, 2021)

Dle Jelínka (2021, s.21) je kriminologie v nejužším pojetí komplexní vědou o zločinu, jeho příčinách, prevenci, kontrole i jeho eliminaci. V širším pojetí se u Jelínka (2021, s.25) dočteme, že: „*Kriminologie je samostatná, společenská, empirická věda o zločinu (kriminalitě), o příčinách a podmínkách kriminality, o jejích pachatelích i jejích obětech, zabývá se také kontrolou kriminality (zahrnující v sobě prevenci a represí) a prognózováním kriminality.*“. Definice kriminologie dle Válkové (2019, s.1), je o něco rozsáhlejší: „*Kriminologii lze definovat jako společenskovědní disciplínu, zabývající se jak jednotlivci (pachatelem, obětí, orgánem trestní justice apod.), tak společnostmi jako celkem i sociálními skupinami, které ji tvoří (např. preventivní programy určené pro konkrétní sociální komunity, statistické analýzy zahrnující vybrané regiony nebo celé státní území, externí kontrola kriminality prováděna k tomu určenými institucemi).*“ Svatoš (2009, s.11) popisuje kriminologii jako: „*Vědu o kriminalitě neboli zločinnosti, o jejích pachatelích, obětech a její kontrole.*“.

1.2 Kriminalita

Kriminalita a delikvence jsou považovány za velmi závažné a společensky nebezpečné jevy. Vzhledem k jejich negativnímu dopadu na společnost je jim dlouhodobě věnována zvýšená pozornost. Klíčovým cílem je hledání efektivních řešení, která by chránila společnost a současně nabízela možnosti nápravy pro pachatele těchto činů. Problémem se zabývají různé vědní disciplíny a na jeho řešení se podílí mnoho odborníků. Hlavním cílem je dosáhnout změn ve vzorcích chování pachatelů směrem k sociálně přijatelnému jednání a zajistit, aby tato změna, pokud možno byla trvalá. (Fischer, Škoda, 2014)

Ve vymezení pojmu kriminality nepanuje konsenzus, a tak jednotná definice kriminality, díky pluralitě názorů jednotlivých autorů, také neexistuje. Nejčastěji se hovoří o dvou pojetích. O pojetí legálním (juristickém) a o pojetí sociologickém. Tato pojetí se liší předmětem zkoumání.

Válková (2019, s.1) popisuje kriminalitu jako zločin, který je hlavním předmětem zájmu kriminologie. V legálním pojetí se kriminalitou (zločinem) rozumí pouze jednání, které je definováno a postihováno trestním právem. Předmět zkoumání se v tomto případě značně zúží oproti sociologickému pojetí. Kriminalita v sociologickém pojetí zahrnuje

i sociálně patologické jevy, které ještě nemusí být postihovány trestním právem, ale s trestnou činností úzce souvisejí, předcházejí ji nebo ji podmiňují.

Fišer a Škoda (2014, s.169-170) kriminalitu definují: „*Kriminalitu můžeme definovat jako výskyt chování, které je v dané společnosti trestné. Jedná se o souhrn trestných činů, které se v konkrétní společnosti vyskytly a vyskytují. Jedná se o činy a chování sankcionovatelné podle trestního zákona, a to jak zjevné, tak skryté.*“.

Kriminalita v sociologickém a legálním pojetí

Kriminalita v sociologickém pojetí pohlíží na kriminalitu jako na sociálně patologický jev, který je zkoumán v rámci kriminální fenomenologie, která zjišťuje a popisuje jevové podoby kriminality a její hlavní aktéry. Zahrnuje i takové sociálně patologické jevy, které ještě nemusí být regulovány trestním právem, ale s trestnou činností úzce souvisejí, předcházejí ji nebo ji podmiňují. (Hulmáková, 2019)

Svatoš kriminalitu popisuje v nejobecnějším pojetí jako sociálně patologické jevy. V sociologickém pojetí píše o kriminalitě jako o jednání, které je odchýlné, deviantní. (Svatoš, 2009) Jelínek (2021, s.23) uvádí: „*Kriminalita je hromadný negativní sociální jev. Nelze ji vymýtit, ale je možné a nutné ji omezovat, eliminovat, kontrolovat.*“

Legální kriminalita je trestná činnost, tedy veškeré evidované trestné činy, které jsou spáchané na daném území během určitého časového období, obvykle počítaného za jeden kalendářní rok. V rámci legálního pojetí kriminality se kriminologické a trestněprávní definice trestného činu překrývají, což znamená, že kriminalita je chápána přímo skrze rámec trestního práva. (Jelínek, 2021) Kriminalita z legálního a právního pohledu pohlíží na zločiny jako na činy, které jsou definovány trestním právem. (Hulmáková, 2019) V legálním pojetí je kriminologie jednání, které je posuzováno jako trestný čin. (Svatoš, 2009)

Delikvence

Delikvence představuje oproti kriminalitě širší kategorii společensky nepřijatelného chování. Tyto pojmy se postupně rozšířily z právních disciplín do humanitních oborů. Do delikvence můžeme zařadit jak činy, které nejsou považovány za trestné (přestupky), tak trestnou činnost nezletilých, tedy osob mladších 15 let, kterým z důvodu věku nelze uložit trest. Pojem delikvence je také často spojován s nevhodným chováním dětí a mladistvých, kde u mladistvých používáme pojem juvenilní delikvence. (Fišer, Škoda, 2019)

Delikvence je jednání, které je následně sankcionováno, pokud dochází k porušování určitých legislativních norem konkrétního státu. Meze delikvence jsou určeny za takové jednání možným trestem. Jednání, které není pro společnost zvláštním způsobem nebezpečné, nelze považovat za delikventní. Může však signalizovat potencionální riziko vzniku delikventního chování, ale samo o sobě není klasifikováno jako sociálně patologické. (Fišer, Škoda, 2019) Pojem delikvence je dle Hulmákové (2019, s.277) užíván v souvislosti s kriminalitou mládeže. „V užším smyslu jím rozumí pouze případy kriminality mládeže, kdy dítě spáchá čin jinak trestný nebo mladiství provinění. V širším smyslu je možné pod tento pojem zahrnout i jednání, která nejsou trestným činem pouze díky nízké společenské škodlivosti, tzn, např. některé přestupky, svými znaky odpovídají či podobají se formálním znakům trestných činů.“

Druhy protiprávních činů

Přestupkem je: „Společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.“ (z. č. 250/2016 Sb., §5)

Definici trestné činu nalezneme v trestním zákoníku. „Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.“ (z. č. 40/2009 Sb., §13)

„Trestný čin spáchaný mladistvým se nazývá provinění.“ (z. č. 218/2003 Sb., §6)

„Dítě mladší patnácti let není trestně odpovědné. Dopustí-li se dítě mladší než patnáct let činu jinak trestného, učiní soud pro mládež opatření potřebná k jeho nápravě.“ (z. č. 218/2003 Sb., §89)

1.3 Trestní represe z pohledu kontroly kriminality

Trestní represe je dle Jelínka (2021, s. 266): „Reaktivní, retrospektivní a defenzivní reakce státu na spáchaný skutek, který vykazuje znaky trestného činu.“ Je nejintenzivnější reakcí státu a společnosti na kriminální chování. Zásada subsidiarity trestní represe klade důraz na to, aby trestní postihy byly aplikovány pouze v případech, kdy jiné právní nástroje nejsou dostačující k ochraně společnosti a předcházení kriminality. Touto zásadou se zajišťuje, že trestní represe by měla být využita jako krajní možnost.

Předcházet by jí měla prevence, mimo trestní prostředky a alternativní formy trestání. (Jelínek, 2021)

Trestní represi lze chápat jako nejpřísnější opatření státu proti nežádoucímu sociálnímu chování. Je podrobně upravena v právních předpisech a zahrnuje účast všech složek trestního systému, včetně soudů, státních zastupitelství, policie, vězeňské služby, probační a mediační služby. Má i preventivní rozměr, jelikož slouží k omezování kriminality prostřednictvím prevence represí. (Svatoš, 2009)

Polemizování o úloze trestní represe se často omezuje pouze na ukládání trestů. Toto úzké chápání není správné, je důležité pochopit vývoj kriminologických názorů na tresty a trestání, které jsou ovlivňovány politickými, historickými, sociálně – ekonomickými, kulturními a právně – politickými faktory daného státu. „*Účelem trestu je ochrana společnosti před pachateli trestných činů, zabránění odsouzenému v dalším páčání trestné činnosti, výchova odsouzeného k tomu, aby vedl řádný život, a výchovné působení na ostatní členy společnosti.*“ (Jelínek, 2021)

Represe ze strany městské policie

Z pohledu městské policie a strážníka spočívá trestní represe v dořešení protiprávního jednání. Jedná se o přestupky a trestné činy. Strážník může vyřešit na místě pouze přestupková jednání, která mu výslovně dovoluje zákon. Tato jednání, které může strážník na místě řešit, může vyřešit domluvou, příkazem na místě zaplaceným, příkazem na místě nezaplaceným nebo oznámením skutku a předání k dořešení správnímu orgánu.

Další přestupková jednání, která strážník zjistí, nebo která mu byla oznámena a není oprávněn je vyřešit na místě, nebo s nimi podezřelý nesouhlasí, oznamuje taktéž správnímu orgánu k dořešení. Protiprávní jednání, která vykazují znaky trestného činu, předává strážník policii ČR. Řešení protiprávních činů strážníka je omezeno zákony a právními předpisy, které výslovně uvádějí, které přestupky může strážník na místě vyřešit.

1.4 Prevence kriminality z pohledu kontroly kriminality

Prevence kriminality je druhou formou kontroly kriminality a je považována za jeden z hlavních způsobů ovlivňování kriminality. Tato forma kontroly zahrnuje různorodé aktivity, které nejsou součástí trestního charakteru, ale zaměřují se na minimalizaci nebo odstranění faktorů, které vedou k páčání kriminality. Cílem je předejít nárůstu kriminality nebo snížení její úrovně. Tyto aktivity zasahují do oblastí,

kteře mohou ovlivnit vznik kriminálního chování, například změnou podmínek, jež umožňují nebo usnadňují páchaní trestných činů. Prevence kriminality zahrnuje opatření, která se zaměřují na ovlivnění příčin a podmínek, jež vedou ke kriminálnímu chování. Tato opatření si kladou za cíl snížit možnosti pro spáchání trestných činů, odstranit nebo zmírnit faktory motivující k těmto činům, oslovit potencionální pachatele těchto činů a chránit potencionální oběti. Prevence se snaží budovat bariéry, které by pachatele od těchto činů odrazovaly. (Svatoš, 2009)

Prevence ze strany městské policie

Jako jeden z hlavních úkolů, vyplývající strážníkovi ze zákona o obecní policii je úkol, který strážníkovi ukládá podílet se na prevenci kriminality v obci. Strážník se podílí na prevenci kriminality obci už v dobu, kdy se prochází po ulici a je ustrojen do stejnokroje anebo jezdí po městě v označeném služebním vozidle. U vybrané městské policie se na prevenci ve městě podílejí strážníci, asistenti prevence a oddělení preventivní informační služby. Strážníci preventivně působí ve školkách a ve školách svými programy a přednáškami, podílejí se na akcích, které jsou určeny pro širokou veřejnost, účastní se akcí s bezpečnostními komisemi, spravují dětské dopravní hřiště a edukují občany skřze sociální sítě. Dále strážníci ve městě preventivně působí při dohledu na konání kulturních, společenských a sportovních akcí. Níže je popsáno několik důležitých projektů, které jsou u vybrané městské policie v rámci prevence realizovány.

• Městské kamerové systémy

Další možností prevence ze strany městské policie je zřizování a umíst'ování městských kamerových systémů do nebezpečných lokalit, které jsou ve městech spravovány městskou policii.

Kamerové systémy se instalují především v místech s vysokou koncentrací lidí a na místech, kde je zaznamenán velký počet případů protiprávního jednání. Jedná se například o nádraží, velká parkoviště, náměstí a další důležitá místa. Záznam nesmí být zneužit, slouží pouze pro městskou policii a policii pro řešení právně postižitelných situací. Městské kamerové systémy jsou považovány za účinný nástroj prevence kriminality na úrovni měst a obcí. (Dočkal, 2008)

- **Pult centralizované ochrany (PCO)**

PCO jsou systémy s dálkovou signalizací. Jedná se o technická zařízení, která jsou umístována do objektů měst a obcí, jako například úřadů, nemocnic, škol a školek. Tato zařízení detekují narušení budovy a spustí poplach, který se rozezná na operačním středisku městské policie. Operační důstojník na místo vyšle hlídku strážníků. Tato zařízení snižují počet vloupání do objektů a zvyšují úspěšnost dopadení pachatele. (Dočkal, 2008)

- **Signál v tísni**

Realizaci těchto projektů mají na starost městské policie spolu s neziskovými organizacemi. Tento systém je určen pro seniory a osoby se zdravotním postižením nebo osoby, které se mohou nacházet v ohrožení života. Princip těchto zařízení spočívá v tom, že je osoba připojena do systému a má u sebe specifické zařízení, které po zmáčknutí tlačítka přivolá pomoc. Po přijetí signálu operační středisko městské policie kontaktuje odpovědnou osobu a na místo vyšle hlídku strážníků, kteří na místě vyhodnotí situaci, poskytnou první pomoc, přivolají příbuzného nebo zdravotnickou záchrannou službu. (Dočkal, 2008)

2 Městská policie a strážník městské policie z pohledu zákona o obecní policii

Od 24.11.1990, kdy začal být účinný zákon č.367/1990 Sb. o obcích, bylo obecní zastupitelstvo oprávněno zřídit obecní policii k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Zákon o obecní policii byl účinný až od 1.1.1992. Kvůli vyhláškám, které ještě tou dobou nebyly účinné, bylo zastupitelstvu umožněno zřizovat obecní policii v samostatné působnosti až od 1.7.1992. V zákoně o obcích však bylo ukotveno, že do doby, než bude zastupitelstvo moci zřídit obecní policii, může pověřit pracovníky obecního úřadu úkoly k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Od 31.12.2002 bylo toto ustanovení zrušeno. Zákon o obcích byl nahrazen novým zákonem, zákonem č. 128/2000Sb. o obcích, s účinností od 12.11.2000, který platí doposud. (Vetešník, 2013)

Podle § 84 odst. 2 písm. q), zákona o obcích, může zřizovat a zrušovat obecní policii pouze zastupitelstvo obce. (z. č. 128/2000 Sb.) Od začátku účinnosti zákona o obecní policii však tento zákon nevymezoval žádné postavení obecní policie. Obecní policie byla pouze součástí obce, aniž by byla zařazena do obce funkcionálně. Teprve od 1.1. 2003, při novelizaci zákona o obecní policii, bylo stanoveno, že obecní policie je orgánem obce a zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. (Vetešník,2013)

2.1 Zřizování městské policie

Podle zákona o obecní policii je obecní policie orgánem obce. Není tedy bezpečnostním sborem, ani hlavní složkou Integrovaného záchranného systému České republiky. Obecní policii zřizuje a zrušuje zastupitelstvo obce, a to obecně závaznou vyhláškou obce. Pokud je obecní policie zřízena obcí, které je městem, statutárním městem, nebo městysem, označuje se jako městská policie. Jedná se však pouze o formální označení, které nemá vliv na práva a povinnosti obecních a městských policií a strážníků. (z. č. 553/1991 Sb.) Vetešník k tomuto uvádí: „Z veřejnoprávního hlediska má obecní policie od 1.1.2003 postavení orgánu obce, resp. územního samosprávného celku. S ohledem na toto vymezení a rozsah plněných úkolů ji můžeme definovat i jako orgán veřejné správy či orgán veřejné moci. Ze soukromoprávního hlediska nemá obecní policie samostatnou právní subjektivitu a veškeré úkony tak činí obec“. (Vetešník, 2013)

2.2 Vymezení městské policie z pohledu zákonů

Obecní policii můžeme chápat jako pořádkový orgán obce, veřejný ozbrojený sbor, nebo veřejný sbor. Obecní policii můžeme vymežit i jako správní orgán. Nejedná se však o klasický správní orgán, jelikož je oprávněna projednávat přestupky pouze v blokovém řízení, ale o správní orgán specifické povahy. (Vetešník, 2013)

Podle §3 písmena k) zákona o ochraně zvířat proti týrání má obecní policie, respektive obec, postavení chovatele, pokud drží, nebo chová zvířata, anebo pořádá veřejná vystoupení se zvířaty. (z. č. 246/1992 Sb.)

I když se v §4 odstavce 2 zákona o integrovaném záchranném systému nezmiňuje o obecní policii, může mít obecní policie v některých případech postavení ostatní služby integrovaného záchranného systému. To je obvyklé v případech plánované pomoci na vyžádání, kdy obec, která zřídila obecní policii, podle §21 tohoto zákona, písemně dohodne poskytnutí pomoci obecní policii obecnímu úřadu obci s rozšířenou působností, krajskému úřadu, ministerstvu vnitra nebo základním službám integrovaného záchranného systému, při provádění záchranných a likvidačních prací například při povodních, silném větru a dalších mimořádných událostech. (z. č. 239/2000 Sb.)

Podle zákona o obecním policii může obecní policie zpracovávat osobní údaje k plnění úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona. Tyto osobní údaje podléhají zákonu o ochraně osobních údajů, podle něhož je obecní policie považována za správce osobních údajů. To znamená, že je zodpovědná za určení účelu a prostředků zpracování osobních údajů a jejich provádění. (z. č. 553/1991 Sb.)

2.3 Zaměstnanci městské policie

Městská policie je složena ze zaměstnanců obce, kteří jsou zařazeni do městské policie. Zaměstnanci městské policie se dělí do třech kategorií. Jedná se o strážníky, čekatele a jiné zaměstnance. Strážník musí splňovat podmínky, uvedené zákonem o obecní policii a je oprávněn vykonávat pravomoci strážníka a prokazovat příslušnost k městské policii. Čekatelé jsou zaměstnanci městské policie, kteří nesplňují veškeré podmínky k výkonu strážníka podle zákona o obecní policii a nejsou oprávněni ani vykonávat pravomoci strážníka, ani prokazovat příslušnost k městské policii. Poslední kategorií zaměstnanců jsou jiní zaměstnanci. Obvykle se jedná o technické, hospodářské, administrativní a další pracovníky. Tito pracovníci také nejsou oprávněni vykonávat pravomoci strážníka a prokazovat příslušnost k městské policii. (Vetešník, 2013)

Strážník městské policie

Podle zákona o obecní policii se strážníkem může stát pouze osoba, starší 18 let, která je občanem České republiky, dosáhla středního vzdělání s maturitní zkouškou, je bezúhonná, spolehlivá a odborně způsobilá. (z.č.553/1991 Sb.)

Strážník městské policie je zaměstnancem obce, která městskou policii zřídila. Je tedy v zaměstnaneckém poměru a vztahují se na něho povinnosti stanovené zákoníkem práce. Tyto povinnosti zahrnují např. povinnost jednat a rozhodovat nestranně a zdržet se při výkonu práce všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v nestrannost rozhodování, povinnost zachovávat mlčenlivost, povinnost nepřijímat dary nebo jiné výhody s výjimkou výhod poskytovaných zaměstnavatelem, povinnost zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními. Pokud strážník plní úkoly obecní policie, je podle trestního zákoníku úřední osobou. Používá tak větší trestněprávní ochrany a přísnější trestněprávní odpovědnosti. Po celou dobu trvání pracovního poměru, musí strážník splňovat všechny kvalifikační předpoklady. V případě, že strážník přestane kvalifikační předpoklady splňovat, je mu osvědčení o odborné způsobilosti odejmuto a je s ním ukončen pracovní poměr na pozici strážníka. (Vetešník, Chauer, 2014)

Speciálně vyškolené skupiny strážníků

Strážníci jednotlivých oddělení vybrané městské policie mohou být součástí skupiny krizového řízení a skupiny speciálního výcviku. Jedná se o speciálně vyškolené a vycvičené skupiny, které mají nad rámec zákonných požadavků na strážníky speciální výcviky a školení. Členové skupiny krizového řízení mají školení na práci s motorovou pilou a práci ve výškách. Dále mají například potápěčské kurzy. Tato skupina pomáhá při odstraňování následků živelných katastrof, mimořádných událostí, odstraňuje popadané stromy po silném větru nebo je součástí přípravy na potápění u budoucích vysokoškolských záchranářů. Skupina speciálního výcviku slouží jako pořádkové družstvo městské policie při konání demonstrací, sportovních a kulturních akcí nebo jiných mimořádných situací, které jsou ze strany Policie ČR hodnoceny jako rizikové. Ve spolupráci s policií se podílí na dohledu nad dodržováním veřejného pořádku při konání rizikových hokejových a fotbalových utkání nebo se účastní pátracích akcí na území daného města po pohřešovaných osobách. Členové se účastní speciálních výcvikových dnů společně s dalšími příslušníky bezpečnostních sborů.

Organizační struktura městské policie ve vybraném městě

Vybranou městskou policii řídí ředitel, který byl pověřen zastupitelstvem města k plnění některých úkolů při řízení městské policie. Kontrolním orgánem městské policie je rada města. Ředitel městské policie je řízen primátorem města. (z. č. 553/1991 Sb.)

Ředitel řídí městskou policii a koordinuje činnost městské policie prostřednictvím útvarů. Každý útvar má svého vedoucího útvaru, který jej řídí a kontroluje činnost zaměstnanců zařazených do útvaru. Za plnění úkolů a za kvalitu práce podřízených zaměstnanců je vedoucí útvaru odpovědný řediteli. Jednotlivá oddělení řídí velitelé oddělení a jejich zástupci, kteří řídí činnost konkrétního oddělení. Za plnění úkolů je velitel odpovědný vedoucímu útvaru. V útvarech přímého výkonu a vnitřní kontroly pracují strážníci. V útvaru ekonomicko-technickém civilní zaměstnanci. Mezi vedoucí zaměstnance se řadí ředitel, vedoucí útvaru a vedoucí oddělení.

2.4 Kvalifikační předpoklady pro výkon povolání strážníka

Pro strážníky jsou určeny předpoklady pro výkon povolání v §4 zákona o obecní policii, kde kromě základních kvalifikačních předpokladů vyžaduje zákon splnění i speciálních kvalifikačních předpokladů, stanovených právními předpisy. Předpoklady základní zahrnují věk a zdravotní způsobilost. Mezi speciální kvalifikační předpoklady patří státní příslušnost, bezúhonnost, spolehlivost, vzdělání a odbornost. (z. č. 553/1991 Sb.)

Základní kvalifikační předpoklady strážníka

Základním kvalifikačním předpokladem pro výkon povolání strážníka je věk a zdravotní způsobilost osoby k výkonu povolání strážníka.

Věk

Minimální věkový limit pro výkon povolání strážníka je stanoven na 18 let. (z. č. 553/1991 Sb.) V roce 2018 došlo k úpravě v zákoně této věkové hranice. Dříve byla podmínka věku stanovena na 21 let. Avšak některé městské policie u věkové hranice 21 let zůstaly i nadále. Věková hranice 21 let byla považována za nejvíce vyhovující, protože strážník při výkonu své pravomoci zasahuje do práv a svobod třetích osob a měl by tak být fyzicky, ale především mentálně vyspělý. Dalším důvodem bylo vydání

zbrojního průkazu pro výkon povolání, který lze vydat osobě starší 21 let. (Vetešník, 2013)

Zdravotní způsobilost

Zdravotní způsobilost strážníků je posuzována poskytovatelem pracovně lékařských služeb a je definována ve změnovém zákoně č. 274/2008 Sb. a vyhlášce č. 444/2008 Sb. o zdravotní způsobilosti strážníka. Zvýšené nároky na tělesné a psychické zdraví strážníka jsou klíčové pro jeho oprávnění k výkonu tohoto povolání. Strážník musí zdravotní způsobilost prokazovat platným posudkem o zdravotní způsobilosti a odpovídat zdravotním požadavkům, specifikovaným pro jeho pracovní zařazení. Vstupní prohlídka je součástí přijímacího řízení a uchazeč se jí musí účastnit před přijetím do pracovního poměru. Periodickou prohlídku poté musí strážník opakovat každé 3 roky. Dále pak vyhláška o zdravotní způsobilosti určí, v jakých případech může nebo musí zaměstnavatel poslat strážníka na mimořádnou prohlídku. Jedná se například o případ, kdy byl strážník dočasně pracovně neschopen v délce trvající více jak 8 týdnů, na podnět ošetřujícího lékaře, nebo pokud mu ji nařídil orgán ochrany veřejného zdraví. Při ukončení pracovního poměru nebo převedení strážníka na jinou pozici se sníženou pracovní náročností se strážník podrobí výstupní lékařské prohlídce. V případě nesplnění podmínky zdravotní způsobilosti dojde k přeřazení strážníka na jinou pracovní pozici nebo k ukončení pracovního poměru. (v. č. 444/2008 Sb.)

Zvláštní kvalifikační předpoklady strážníka

Zvláštním kvalifikačním předpokladem pro výkon povolání strážníka je česká státní příslušnost, bezúhonnost, spolehlivost a odborná způsobilost.

Bezúhonnost

Zákon o obecní policii v § 4a popisuje, kdo není bezúhonný. *„Bezúhonným pro účely tohoto zákona není ten, kdo se dopustil zákonem vymezeného trestného činu či nečestného jednání, přičemž za trestné jednání byl zákonným způsobem potrestán.“* (Vetešník, 2013, s.62) Nesplnění podmínky bezúhonnosti uchazeče o zaměstnání strážníka je pravomocné odsouzení pro úmyslný trestný čin anebo nedbalostní trestný čin, který byl spáchán v posledních 5 letech nebo je v rozporu s posláním strážníka, a to dle zákona o obecní policii. (Vetešník, 2013)

Bezúhonnost uchazeč o zaměstnání strážníka prokazuje výpisem z rejstříku trestů a čestným prohlášením, přičemž výpis i prohlášení nesmí být starší než 3 měsíce. Zaměstnavatel si může vyžádat za účelem ověření splnění podmínky bezúhonnosti, opis z evidence rejstříku trestů. (z. č. 553/1991 Sb.)

V případě, že bylo proti čekateli nebo strážníkovi zahájeno trestní stíhání nebo jim byl doručen záznam o sdělení podezření, jsou tyto osoby povinny tuto skutečnost písemně sdělit do 10 dnů ode dne doručení usnesení o zahájení trestního stíhání nebo záznamu o sdělení podezření osobě, která městskou policii řídí. (z. č. 553/1991 Sb.)

Spolehlivost

Podmínka spolehlivosti je popsána v §4b zákona o obecní policii. Ztrátou spolehlivosti se rozumí opakované úmyslné spáchání některého z výčtu přestupků nebo jednání ze kterého byla osoba uznána vinnou v posledních 3 letech Výčet přestupků a jednání, které znamenají ztrátu spolehlivosti dle §4b odst.1: *„Přestupky na úseku ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek nebo obdobného přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, na úseku obrany České republiky, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití, proti majetku, nebo podle zákona o zbraních, jestliže jeho jednání, kterým spáchal přestupek nebo které má znaky přestupku, je v rozporu s posláním strážníka podle tohoto zákona.“* (z. č. 553/1991, §4b, odst. 1)

„Spolehlivým pro účely tohoto zákona není dále ten, u něhož zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že založil, podporuje, propaguje nebo veřejně sympatizuje s hnutím, které směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob.“ (z. č. 553/1991, §4b, odst. 3)

Spolehlivost prokazuje strážník nebo žadatel o zaměstnání strážníka čestným prohlášením, které nesmí být starší 3 měsíců. Zaměstnavatel je oprávněn si vyžádat opis z evidence přestupků vedené rejstříkem trestů k ověření pravosti čestného prohlášení. V případě, že byl čekatel nebo strážník uznán vinným z přestupku, který je uveden v §4b odst.1, je povinen tuto skutečnost do 15 dnů písemně oznámit osobě, která městskou policii řídí. (z. č. 553/1991 Sb.)

Odborná způsobilost

Odbornou způsobilost prokazuje strážník formou zkoušky před zkušební komisí Ministerstva vnitra. Při úspěšném splnění je strážníkovi vystaveno Osvědčení o splnění stanovených předpokladů. Zkoušku strážník vykonává každých 5 let, a to celkově čtyřikrát. Po úspěšném složení čtvrté zkoušky získává strážník osvědčení na dobu neurčitou.

Poté je povinen se každých 5 let účastnit školení a výcviku v akreditovaných zařízeních, kde obdrží potvrzení o vykonaném školení a výcviku. Vedle těchto zákonných zkoušek, může strážníka vyzvat Ministerstvo vnitra i v době platnosti osvědčení k přezkoumání jeho odborné způsobilosti. (Ministerstvo vnitra České republiky, © 2021)

3 Úkoly, povinnosti a oprávnění strážníka městské policie

Tato kapitola se zabývá úkoly, oprávněními a povinnostmi strážníků městské policie. Dále je zpracována organizační struktura konkrétní městské policie ve vybraném městě České republiky. Zaměstnání strážníka městské policie zahrnuje širokou škálu úkolů, pravomocí, ale také odpovědností, které se týkají zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti na území města. Strážníci městské policie vykonávají svou činnost na základě zákona o obecní policii nebo dle zvláštního zákona.

Strážníci při plnění svých úkolů často spolupracují s Policií ČR, dalšími záchrannými složkami, organizacemi a institucemi. Kromě terénní práce se strážníci podílejí na řadě administrativních úkonů. Zpracovávají úřední záznamy, dokumentaci k přestupkovému jednání a správnímu řízení a vypracovávají hlášení o své činnosti. Dále se pravidelně účastní vzdělávacích programů, školení a výcviků, aby byli připraveni reagovat na různé situace, které mohou během výkonu služby nastat. Tyto činnosti zahrnují praktické výcviky sebeobrany, první pomoci, střelecký výcvik, ale také teoretické kurzy, školení na bezpečnost práce a požární ochranu, krizovou komunikaci, kybernetické hrozby a další. Jedním z klíčových aspektů práce strážníka je komunikace s veřejností. Jak na ulici, tak i skrze sociální sítě a média.

Role strážníka vyžaduje nejen fyzickou připravenost a znalost zákonů a dalších právních předpisů, ale také schopnost rychle a správně reagovat v krizových situacích, empatii a dobré komunikační dovednosti. Práce strážníka je nezbytná pro zachování pořádku a bezpečnosti ve městě. Strážníci bývají často první na místě při řešení situací, které ovlivňují každodenní život občanů.

3.1 Úkoly strážníka městské policie

Strážník městské policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a při plnění dalších úkolů podle zákona o obecní policii nebo zvláštního zákona:

- Přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku.
- Dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití.
- Dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce.
- Podílí se v rozsahu stanoveným zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.

- Podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých oprávnění a povinností, vyplývajících ze zákona o obecní policii nebo zvláštního zákona, činí opatření k jeho obnovení.
- Podílí se na prevenci kriminality v obci.
- Dohlíží na dodržování čistoty na veřejných prostranstvích v obci.
- Poskytuje údaje o obecní policii za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra. (z. č. 553/1991 Sb., §2)

3.2 Povinnosti strážníka městské policie

Strážníkům vyplývají ze zákona o obecní policii z §6- §10 a §26 povinnosti, které musí dodržovat v pracovní době i mimo pracovní dobu. Dále jsou zde uvedeny podmínky, kdy strážník dané povinnosti dodržet nemusí. Vetešník (2013, s.119) k povinnostem a oprávněním strážníků uvádí: „*Obecní policie je orgánem obce, který je zřízen za účelem zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Jedná se o orgán, který, pokud má efektivně plnit svěřené úkoly, musí být vybaven přiměřenými oprávněními a tomu odpovídajícími povinnostmi. Oprávnění a povinnosti musí být vzájemně vyvážené, aby ze strany tohoto orgánu, resp. jeho členů nemohlo dojít k neadekvátním zásahům do práv a svobod osob.*“ Zákon povinnostmi stanovuje hranice, limity a pravidla chování strážníka ve vztahu k veřejnosti, i ke své osobě.

Povinnosti strážníka dle §6

- při výkonu své pravomoci dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení sledovaného účelu,
- při výkonu své pravomoci poučit osoby o svých právech, pokud to okolnosti zákroku nebo úkonu dovolují,
- poskytnout pomoc v rozsahu svých oprávnění a povinností každému, kdo o to požádá. (z. č. 553/1991 Sb., §6)

Povinnosti strážníka dle §7

- v pracovní době provést zákrok či úkon nebo učinit jiné opatření, je-li páchán trestný čin nebo přestupek nebo důvodné podezření z jeho páchání,

- mimo pracovní dobu provést zákrok či učinit jiné opatření, zejména vyrozumět policii, je-li páchan trestný čin nebo přešupek, kterým je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek,
- při provádění zákroku, pokud to povaha a okolnosti dovolují, použít odpovídající výzvy slovy: „Jménem zákona!“. Každý je povinen zákonné výzvy strážníka uposlechnout. (z. č. 553/1991 Sb., §7)

Povinnosti strážníka dle §8

Podle §8 zákona o obecní policii není strážník povinen provést zákrok nebo úkon, jestliže:

- je pod vlivem léků nebo jiných látek, které závažným způsobem snižují jeho schopnost jednání,
- k jeho provedení nebyl odborně vyškolen a vycvičen,
- je zřejmé, že zákrok, nebo úkon nemůže úspěšně dokončit. (z. č. 553/1991 Sb., §8)

Povinnosti strážníka dle §9

V §9 je uvedeno, kdy a jakým způsobem je strážník povinen prokázat svoji příslušnost k obecní policii:

- při výkonu své pravomoci stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem strážníka a názvem obce. Vykonává-li svoji působnost dle veřejnoprávní smlouvy, prokazuje se ještě pověřením obce,
- při zákroku, který nesnese odkladu, se strážník prokáže, jakmile to povaha a okolnosti zákroku dovolí,
- odznak nosí strážník na pravé straně prsou, identifikační číslo pod odznakem obecní policie. Nášivka s názvem obce se nosí na záloktí levého rukávu,
- stejnokroje strážníků, označení motorových vozidel a dalších dopravních prostředků obecní policie musí obsahovat jednotné prvky a nesmí být zaměnitelné se stejnokrojem, který je vymezen zvláštním předpisem. (z. č. 553/1991 Sb., §9)

Povinnosti strážníka dle §10

- bez zbytečného odkladu oznámit policii důvodné podezření ze spáchání trestného činu a podle povahy věci zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob,

- oznámit bez zbytečného odkladu (nejdéle do 60 dnů) příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek, jehož projednání spadá do působnosti tohoto orgánu. (z. č. 553/1991 Sb., §10)

Povinnost zachovat mlčenlivost §26

Strážník je povinen zachovat mlčenlivost o skutečnostech:

- s kterými se seznámil při plnění úkolů nebo v souvislosti s nimi,
- které vyžadují v zájmu jiných osob, aby byly utajeny.

Tyto povinnosti trvají i po skončení pracovního poměru strážníka. Každý, koho strážník řádně poučí, je povinen zachovávat mlčenlivost o všem, co se dozvěděl. (z. č. 553/1991 Sb., §26)

3.3 Oprávnění strážníka městské policie

Oprávnění strážníkům umožňují vykonávat řadu činností s cílem udržovat veřejný pořádek, zajišťovat bezpečnost a klid v obci, chránit život, zdraví a majetek osob na území obce. Tato oprávnění musí být vždy uplatňována v souladu s platnými právními předpisy a s respektem k právům a svobodám občanů. Oprávnění strážníků jsou uvedena v zákoně o obecní policii v §11-§20. (Šebesta, 2018)

Oprávnění požadovat vysvětlení §11

Strážník je oprávněn ke zjištění skutečného stavu věci vyzvat osobu k poskytnutí potřebného vysvětlení, a to tak, že se dostaví ve stanovenou dobu na určené místo k podání vysvětlení a zároveň předloží potřebné doklady a dokumenty. U osob mladších 15 let musí být přítomen při podání vysvětlení zákonný zástupce nebo opatrovník. V případě, že nelze jejich přítomnost zajistit, je nutná přítomnost pracovníka sociálně právní ochrany dětí. Osoba je povinna výzvě strážníka vyhovět. Podání vysvětlení může odepřít pouze osoba, která by tím sobě nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek. Podání vysvětlení nesmí být požadováno od osoby, která by tím porušila státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti. Strážník je povinen poučit předem osoby o možnosti odepřít vysvětlení. Pokud se osoba bez dostatečné omluvy na výzvu strážníka nedostaví, může být předvedena. (z. č. 553/1991 Sb., §11)

Oprávnění požadovat údaje z informačních systémů §11a

Obecní policie v rozsahu nezbytném k plnění svých úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona je oprávněna požadovat poskytnutí údajů z informačních systémů. Od policie o hledaných a pohřešovaných osobách a věcech, odcizených motorových vozidlech a registračních značkách motorových vozidel, totožnosti předvedených osob a totožnosti cizinců. Od obecních úřadů obcí s rozšířenou působností o totožnosti provozovatelů motorových nebo přípojných vozidel, se kterými byl na území obce spáchán přestupek. O řidiči, který je podezřelý ze spáchání přestupku na území obce, o osobě mladší 18 let, které poskytuje sociálně právní ochranu dítěte a totožnosti osoby, vůči níž obecní policie plní úkoly podle tohoto nebo zvláštního zákona. Od obecních úřadů údaje o psech, o povoleních ke zvláštnímu užívání komunikace a veřejného prostranství. Z rejstříku trestů pak informace z evidence přestupků. (z. č. 553/1991 Sb., §11a)

Oprávnění požadovat prokázání totožnosti §12

Strážník může od osoby požadovat prokázání totožnosti. Tím se rozumí jméno, příjmení, datum narození, rodné číslo a adresa místa trvalého pobytu nebo bydliště. Osoba je výzvě strážníka povinna vyhovět.

„Strážník je oprávněn vyzvat osobu, aby prokázala svoji totožnost,

a) jde-li o osobu, vůči které provádí úkon k plnění úkolů obecní policie,

b) jde-li o osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku,

c) jde-li o osobu, od níž bude třeba požadovat vysvětlení (§ 11),

d) jde-li o osobu, která odpovídá popisu osoby hledané policií nebo osoby pohřešované,

e) na žádost jiné osoby, jestliže tato osoba má na zjištění totožnosti právní zájem,

f) jde-li o osobu, která žádá o prokázání totožnosti podle písmena e),

g) jde-li o osobu, která oznamuje podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku.“ (z. č. 553/1991 Sb., §12 odst.2)

Oprávnění požadovat osobní a věcnou pomoc §12a

Strážník je oprávněn požadovat od každého věcnou a osobní pomoc. Každý je tuto pomoc povinen poskytnout. Pokud by osoba sebe nebo osobu blízkou vystavila vážnému ohrožení poskytnutím pomoci, nemusí tak učinit. (z. č. 553/1991 Sb., §12a)

Věcnou pomocí se pro účely tohoto zákona rozumí poskytnutí věci. Může se jednat o lékárníčku, jízdní kolo, mobilní telefon apod. Osobní pomocí se pro účely tohoto zákona rozumí přímo jednání nebo konání fyzické osoby. Tedy když strážník osobu vyzve, aby poskytla první pomoc, označila překážku v provozu na pozemních komunikacích nebo usměřovala provoz. (Vodičková, 2020)

Oprávnění předvést osobu §13

Strážník je oprávněn předvést na policii osobu:

- která odmítla prokázat svoji totožnost nebo nemůže svoji totožnost hodnověrně prokázat,
 - osobu, u které se během prokázání totožnosti zjistí, že je osobou hledanou nebo pohřešovanou,
 - osobu, která i přes opětovné výzvy strážníka pokračuje v jednání, které narušuje veřejný pořádek, ohrožuje život nebo zdraví jiných osob či své vlastní a jiným způsobem tomuto jednání nelze zabránit,
 - osobu na žádost příslušného orgánu obce nebo podle zvláštních předpisů.
- (z. č. 553/1991 Sb., §13)

Oprávnění odebrat zbraň §14

„Zbraní se rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.“ (z. č. 553/1991Sb., §14, odst.7) V zájmu ochrany života a zdraví osob, veřejného pořádku a majetku. Dále pokud hrozí, že zbraně může být užito k násilí nebo pohrůzce násilí, je strážník oprávněn vyzvat osobu k vydání zbraně. Po předchozí marné výzvě strážníka k vydání zbraně se strážník může přesvědčit, že u sebe osoba zbraň nemá. Dále se může přesvědčit u osoby, kterou předvádí nebo omezuje na osobní svobodě nebo proti které provádí zákrok z důvodu jejího agresivního chování. Pokud osoba u sebe zbraň má, je strážník oprávněn tuto zbraň odebrat. O odebrání zbraně vydá strážník osobě potvrzení o převzetí. (z. č. 553/1991 Sb., §14)

Přesvědčit se, zdali u sebe osoba nemá zbraň může strážník vizuálně nebo pohmatem. Není nutno, aby tento úkon prováděla osoba stejného pohlaví, ale v případech, kdy tato možnost je, je to vhodnější. (Vodičková, 2020)

Oprávnění zakázat vstup na určená místa §15

Pokud je ohrožen život, zdraví, majetek nebo veřejný pořádek a vyžaduje-li to plnění úkolů obecní policie, je strážník oprávněn každému přikázat, aby na nezbytně dlouhou dobu nevstupoval na určená místa nebo se na nich nezdržoval. Pokud by to bylo nevyhnutelné, tak pouze po nezbytně nutnou dobu. Každý je povinen příkazu strážníka uposlechnout. (z. č. 553/1991 Sb., §15)

Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor §16

Strážník je oprávněn otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor, vstoupit do něj a učinit opatření k odvrácení bezprostředního nebezpečí, a to v případě, že je důvodná obava ohrožení života nebo zdraví osoby nebo hrozí-li větší škoda na majetku (více než 100 000Kč). Do bytu nesmí strážník vstoupit, pokud má důvodné podezření, že se v bytě nachází zemřelý. Při provádění těchto opatření je strážník povinen zajistit přítomnost nezúčastněné osoby. Nezúčastněnou osobu zajistit nemusí v případě, hrozí-li nebezpečí z prodlení. Po provedení úkonů, zákroků a opatření je strážník povinen neprodleně vyzoomět odpovědnou osobu bytu a zařadit zajištění bytu. (z. č. 553/1991 Sb., §16)

Nezúčastněnou osobou se rozumí osoba, která nemá na provádění úkonu žádný právní zájem, nedá se tedy za ni považovat nájemce, majitel či strážník. (Vodičková, 2020)

Oprávnění odejmout věc §17

Pokud lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo propadnutí věci nebo může být věc zabráná nebo je věc důležitá pro řízení o přestupku, je strážník oprávněn vyzvat osobu k vydání věci. Tuto věc může strážník odejmout, pokud není uposlechnuto strážnickovy výzvy k vydání věci. Osobě strážník vystaví potvrzení o odnětí nebo vydání věci a tuto věc předá příslušnému orgánu. Nelze odejmout věc, která je v nápadném nepoměru k povaze přestupku. (z. č. 553/1991 Sb., §17)

Oprávnění použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla §17a

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla (botičku) je strážník oprávněn nasadit na vozidlo v případě, že není řidič vozidla přítomen a vozidlo stojí na místě, kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla. Týká se i míst, kam je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou. Dále pak situace, kdy vozidlo neoprávněně stojí na chodníku nebo

je vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství a vozidlo netvoří překážku provozu na pozemních komunikacích nebo není viditelně označeno jako vozidlo ozbrojených sil, bezpečnostních sborů, jednotky požární ochrany a poskytovatele zdravotnických služeb apod.

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla může strážník použít, pokud je zajištěna možnost ho bez zbytečného odkladu odstranit. Poté se odstraní na náklady osoby, která vozidlo na místě ponechala nebo provozovatele vozidla, pokud je s touto osobou projednán přestupek příkazem na místě a osoba prokáže svou totožnost či po provedení úkonů ke zjištění provozovatele tohoto vozidla. (z. č. 553/1991 Sb., §17a)

Oprávnění dopravit osoby do zdravotnického zařízení a do záchytné stanice §17b

Strážník je oprávněn dopravovat osoby do zdravotnického zařízení nebo do protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice podle jiného právního předpisu i mimo území dané obce. Povinnosti a oprávnění může strážník plnit jen v takovém rozsahu, aby zajistil dopravu osoby a jejího umístění do záchytné stanice. (z. č. 553/1991 Sb., §17b)

Oprávnění ke vstupu §17c

Při plnění úkolů je strážník oprávněn v provozní nebo prodejní době vstupovat do prostor určených pro zákazníky do živnostenské provozovny, herny, kasina a dalších prostor, kde jsou provozovány hazardní hry. Každý je povinen umožnit strážníkovi vstup do těchto prostor. Pokud nelze dosáhnout splnění úkolu obecní policie, je strážník oprávněn toto místo otevřít nebo si do něj zjednat přístup i za použití síly. (z. č. 553/1991 Sb., §17c)

Mimo pracovní dobu může strážník do prostor vstoupit, pokud je to nezbytné z důvodu zajištění veřejného pořádku nebo je důvodné podezření, že jsou osobě mladší 18 let prodávány nebo podávány alkoholické nápoje, tabákové výrobky nebo se tyto osoby účastní hazardních her. (z. č. 553/1991 Sb., §17c)

Donucovací prostředky §18

Odborná literatura k donucovacím prostředkům uvádí: *„Má-li obecní policie úspěšně plnit své poslání a úkoly při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku stanovené zákonem o obecní policii nebo zvláštními zákony, musí její pracovníci – strážníci – disponovat specifickými donucovacími prostředky, kterých mohou užít pouze*

tehdy, není-li možné cestu práva, respektive dodržování práva, zjednat jiným způsobem.“ (Vetešník, Jemelka, 2019, s.301)

Strážník je oprávněn použít donucovací prostředky v zájmu ochrany bezpečnosti jiné osoby, své vlastní, majetku nebo k zabránění výtržnosti, rvačce nebo jinému jednání, kterým je vážně narušován veřejný pořádek. Sám rozhodne, který z donucovacích prostředků použije, a to dle konkrétní situace, aby dosáhl účelu sledovaného zákrokem. Nesmí však osobě způsobit nepřiměřenou újmu. Před použitím donucovacích prostředků je strážník povinen, pokud není ohrožen jeho život a zdraví a život a zdraví ostatních osob nebo zákrok nesnese odkladu, vyzvat osobu, aby upustila od protiprávního jednání slovy „jménem zákona!“. Pokud došlo při použití donucovacích prostředků ke zranění osoby, je strážník povinen poskytnout osobě pomoc a zajisti lékařské ošetření. O každém použití donucovacího prostředku nebo služební zbraně je strážník povinen vyrozumět osobu, která obecní policii řídí. (z. č. 553/1991 Sb.)

Pokud strážník zakročuje proti těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě mladší 15 let, smí strážník použít pouze hmaty, chvaty a pouta. V případě, že útok těchto osob bezprostředně ohrožuje život a zdraví strážníka nebo jiných osob a hrozí větší škoda na majetku, smí strážník použít i ostatní donucovací prostředky. (z. č. 553/1991 Sb., §22)

§18 odst. 1 uvádí, co se řadí mezi donucovací prostředky: „*Donucovacími prostředky jsou*

a) hmaty, chvaty, údery a kopy,

b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,

c) obušek a jiný úderný prostředek,

d) pouta,

e) úder služební zbraní,

f) hrozba namířenou služební zbraní,

g) varovný výstřel ze služební zbraně,

h) technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.“ (z. č. 553/1991 Sb., §18 odst.1)

Použití pout §18a

Mimo použití pout jako donucovacího prostředku smí strážník použít pouta při omezení osobní svobody osoby podle §76 odst. 2 trestního řádu, při předvedení osoby, která klade odpor a proti osobě, která fyzicky napadá jinou osobu nebo strážníka, ohrožuje

vlastní život nebo zdraví, poškozuje cizí majetek nebo se pokusí o útěk při zákroku nebo bezprostředně po něm. Osobu lze připoutat ke vhodnému předmětu maximálně na 2 hodiny. (z. č. 553/1991 Sb., §18a)

Použití psa §19

Na místo nebo vedle donucovacího prostředku smí strážník použít služebního psa. Pes i psodod musí být způsobilí a musí mít osvědčení o odborné způsobilosti vydané policií. (z. č. 553/1991 Sb., §19)

Použití služební zbraně §20

Služební zbraň může strážník použít v krajní nouzi a nutné obraně v případě, kdy by použití donucovacích prostředků bylo zjevně neúčinné. Také aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, kterého nemůže jinak zadržet. Služební zbraní se rozumí krátká střílná zbraň, jejímž držitelem je obec. Před použitím služební zbraně musí strážník osobu, proti které zakročuje, vyzvat, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito služební zbraně. Pokud je ohrožen život a zdraví přítomných osob nebo zákrok nesnese odkladu, může strážník od této výzvy upustit. (z. č. 553/1991 Sb., §20)

Požizování zvukových, obrazových a jiných záznamů §24b

Obecní policie může pro potřeby plnění jejich úkolů pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu zákroku a úkonu, a to pouze z míst veřejně přístupných. Pokud jsou zřízeny stálé automatické technické systémy, je obecní policie povinna informace o zřízení těchto systémů uveřejnit vhodným způsobem. (z. č. 553/1991 Sb., §24b)

K udržování místních záležitostí veřejného pořádku a prevenci kriminality v obci je městská policie oprávněna zřizovat městské kamerové systémy. Tyto systémy jsou výrazným prvkem v prevenci kriminality v obci, kdy se díky nim předchází páčání protiprávního jednání, ale slouží také jako důkazní materiál pro potřeby správního nebo trestního řízení. (Vetešník, Jemelka, 2019)

4 Empirické šetření zaměřené na činnost městské policie

Provedené kvantitativní výzkumné šetření pomocí dotazníků je zaměřeno na činnost strážníků městské policie a městské policie jako orgánu obce. Cílovou skupinou provedeného výzkumného šetření jsou občané vybraného města České republiky, kteří jsou starší 18 let.

4.1 Cíl výzkumného šetření, výzkumný problém a hypotézy

Cíl výzkumného šetření: Cílem výzkumného šetření je zjistit postoj veřejnosti k práci strážníka městské policie.

Výzkumný problém: Povědomí veřejnosti o činnosti strážníka městské policie ve vybraném městě ČR.

Hypotézy: Hypotézy a položky dotazníku vychází ze zákona o obecní policii, kde jsou strážníkům určeny jejich pravomoci: „§ 2 *Obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, d) se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, e) se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení, f) se podílí na prevenci kriminality v obci, g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích⁵⁾ v obci, h) odhaluje přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce, i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“) na požádání údaje o obecní policii.“ (z č. 553/1991 Sb., §2)*

Dle výzkumu veřejného mínění prováděného v České republice Ministerstvem vnitra agenturou Factum Invenio patří mezi významné faktory, které ovlivňují postoje občanů k nejrůznějším veřejným aktivitám v oblasti předcházení trestné činnosti, důvěra a patřičný vztah k institucím a subjektům, které takové aktivity vyvíjejí, iniciují či významně podporují. Jedním z určujících a nejpodstatnějších subjektů v oblasti prevence kriminality je stát se svými orgány a institucemi, které primárně zajišťují bezpečnost a pořádek v zemi. Důležitým ukazatelem vztahu důvěry a nedůvěry občanů v orgány státu je míra spokojenosti s činností jednotlivých institucí, které v oblasti

kontroly kriminality, včetně její prevence, hrají podstatnou roli. Tyto postoje mohou velice významně ovlivňovat ochotu občanů ke spolupráci, podpoře a participaci na zmíněných činnostech. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2021)

H1: S činností městské policie je více jak 20 % dotázaných občanů nespokojeno.

Z výzkumu veřejného mínění města Kopřivnice z roku 2021 vyplývá, že téměř 8 z 10 respondentů (79,3 %) je spíše, nebo naprosto spokojeno s činností městské policie. Pětina respondentů (20,7 %) je spíše nebo naprosto nespokojena. Celkově hodnotí občané činnost jednotlivých orgánů v zásadě průměrně. Nejlépe je občany vnímána činnost dopravní policie, které se dostalo kladného hodnocení celkové průměrné známky 2,84. Policie ČR – Služba kriminální policie a vyšetřování s průměrnou známkou 2,97 je druhou nejlépe hodnocenou institucí. Městská policie je posuzována méně příznivě než složky policie státní. Hodnocena byla průměrnou známkou 3,08. (Město Kopřivnice, © 2021)

Dle Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, byla městská policie na celorepublikové úrovni hodnocena známkou 3,06, tedy na posledním místě ve srovnání s policií ČR. I z dřívějších výzkumů vyplývá, že je obecní policie vnímána oproti policii ČR méně příznivě a panuje opakovaná nespokojenost s činností městské policie. (Holás, 2019)

H2: Podle více než poloviny dotázaných občanů by se měla městská policie více zaměřit na kontrolu veřejného pořádku v obci.

Městská policie by měla mít předpoklady stát se oblíbenou službou veřejnosti, a mimo jiné také podstatným činitelem či nositelem prevence na místní úrovni. Podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii by měla zabezpečovat místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Městská policie by tedy měla představovat orgán obce nebo města, na který se občané s důvěrou obrací a měla by tak mít k veřejnosti ze všech orgánů ochrany osob a majetku nejbližší. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2021)

Ze statistických údajů Ministerstva vnitra České republiky vyplývá, že městské policie v roce 2021 řešily celkem 2 808 223 přestupků. Z celkového počtu přestupků bylo 1 954 921 přestupků na úseku dopravy. Přestupky proti veřejnému pořádku řešili strážníci v 53 239 případech. Tato statistika ukazuje, že strážníci více řeší přestupky, které vyplývají z úkolu strážníka při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích nežli veřejný pořádek. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2022)

H3: Méně jak 50 % dotázaných občanů se domnívá, že je městská policie důležitou součástí zachování bezpečnosti v obci.

Dle Strategie prevence kriminality Ministerstva vnitra patří městská policie do systému efektivní prevence kriminality v České republice. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2021)

Prostřednictvím průzkumu veřejného mínění ve městě Kopřivnice bylo formou volné odpovědi zjištěno, že dle 59 % občanů není městská policie ve městě vidět a ve městě je málo pěších hlídek. 14,9 % občanů si myslí, že městská policie neřeší důležité věci a je lhostejná k přestupkům a měla by se více zaměřit na bezdomovce a drogově závislé. (Průzkum veřejného mínění mezi obyvateli města Kopřivnice, 2021)

4.2 Výzkumný vzorek, typ výzkumu a metoda sběru dat

Prvotní zájem: Činnost městské policie.

Konkretizace: Povědomí občanů o činnosti městské policie ve vybraném městě ČR.

Populace: Občané starší 18 let vybraného města v ČR.

Vzorek: Cílovou skupinou výzkumného šetření v bakalářské práci je dospělý občan, který se setkal s městskou policií při plnění úkolů dle zákona o obecní policii ve vybraném městě ČR.

Typ výzkumu: Výzkumné šetření je provedeno kvantitativní formou pomocí dotazníku s uzavřenými a otevřenými otázkami a potřebná data jsou získána od občanů vybraného města České republiky, kteří se setkali s činností městské policie v tomto vybraném městě. Tato forma výzkumu je vybrána z důvodu, že vzorek respondentů, kteří se setkali s městskou policií je veliký a já osobně k němu mám přístup. Data jsem sbírala přímo od respondentů, kteří měli s prací a jednáním městské policie ve vybraném městě zkušenost. Na závěr jsou výsledky vlastního šetření diskutovány s obdobně zaměřenými výzkumy.

Metoda sběru dat: Dotazník je jednou z nejpoužívanější výzkumných technik. Je často využíván v šetřeních, které se zabývají člověkem a společností. Podstatou dotazníku je zjištění dat a informací o respondentovi, jeho názorech a postojích k problémům, které dotazujícího zajímají. Mezi výhody dotazníku patří snadná administrace, oslovení většího počtu respondentů. Díky tomu lze získat velké množství dat. Nevýhodou může být, že se respondent otázce vyhne. Nemusí mu vyhovovat daná forma dotazování a někdy je respondent nucen zvolit variantu, kterou by jinak nezvolil. (Gavora, 2010)

Anonymní dotazník byl sdílen ve skupinách na sociálních sítích prostřednictvím odkazu ze Survio.com. Úvodní strana informovala o tom, čeho se dotazník týká, že je anonymní a obsahuje 20 otázek. První 4 otázky byly zaměřeny na respondenta. Jeho věk, vzdělání a místo bydliště. Další otázky se již týkaly činnosti konkrétní městské policie. V závěru dotazníkového šetření mohl respondent formou otevřené otázky vyjádřit své zkušenosti, komentáře a návrhy k činnosti konkrétní městské policie.

Dotazník si otevřelo 243 osob. Z celkového počtu navštívení byl 139x vyplněn a 104x nevyplněn. Zdroj návštěv dotazníku byl z přímého odkazu. Délka vyplňování dotazníku se pohybovala od 5 do 30 minut. Polovině respondentů trvalo vyplnění dotazníku do 10 minut. Nastaveným filtrem pro sběr dat neprošlo 38 dotazníků. Filtr pro sběr dat byl nastaven na jedno vybrané město České republiky.

Metoda zpracování dat: Data byla zpracována pomocí tabulek a otevřené otázky byly kódovány.

4.3 Analýza výsledků

Výsledky dotazníkového šetření jsou prezentovány v tabulkách a grafech pro názornou ukázkou a přehlednost. Ostatní dotazníky byly kvůli nesmyslným odpovědím vyřazeny. Hypotézy jsou zpracovány v kapitole shrnutí výzkumného šetření.

Otázka č.1: **Jaké je Vaše pohlaví?**

Tabulka 1 – Pohlaví respondentů

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
muž	42	41,6
žena	59	58,4
nechci uvádět	0	0,0
celkem	101	100

Do výzkumného šetření se zapojilo celkem 101 respondentů. Z toho 59 (58,4 %) žen a 42 (41,6 %) mužů.

Otázka č.2: Kolik je Vám let?

Tabulka 2- Věk respondentů

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
18-24	12	11,9
25-34	15	14,9
35-44	24	23,8
45-54	35	34,7
55-64	7	6,9
65 a více	8	7,9
celkem	101	100

Věková struktura respondentů poskytuje důležitý kontext pro interpretaci výsledků šetření a odpovídá cílové populaci dospělého občana vybraného města. Věková skladba je vyvážená. Nejvíce respondentů spadá do věkové kategorie 45-54 let (34,7 %), což naznačuje, že tato skupina má s činností městské policie největší zkušenost. Následuje skupina 35-44 let (23,8 %), což je také významná část respondentů, kteří mají s městskou policií zkušenost. Méně zastoupeny jsou věkové skupiny 18-24 let (11,9 %) a 25-34 let (14,9 %), což naznačuje menší zapojení mladší generace do dotazníkového šetření. Nejstarší věkové skupiny 55–65 a více let reprezentovalo 14,8 % občanů. Zapojení malého počtu těchto občanů mohlo být z důvodu, že šlo o online dotazník sdílený prostřednictvím sociálních sítí.

Otázka č.3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka 3- Vzdělání respondentů

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
základní	4	4,0
středoškolské s výučním listem	13	12,9
středoškolské s maturitou	54	53,5
vysokoškolské	30	29,7
Celkem	101	100

Nejvíce zastoupený podíl respondentů v sekci o vzdělání je středoškolsky vzdělaný občan s maturitou (53,4 %). Dále následuje skupina respondentů s vysokoškolským vzděláním

(29,7 %). Méně zastoupené jsou skupiny se středoškolským vzděláním s výučním listem (12,9 %) a základním vzděláním (4 %). Získaná data o vzdělání respondentů ukazují, že se s městskou policií častěji setkávají více vzdělaní lidé. Výsledky mohou být zkreslené tím, že lidé s nižším vzděláním či sociálním statutem neměli k dotazníkovému šetření přístup. Jedná se například o lidi bez trvalého přístřeší či uživatele návykových látek.

Otázka č.4: **Jaké je Vaše místo bydliště?**

Výsledkem bylo v 77 (76,2 %) případech vybrané město České republiky a ve 24 (23,8 %) případech přilehlé vesnice, které spadají do katastru tohoto města.

Otázka č.5: **S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.)** Uveďte prosím jednu městskou policii, s kterou jste v kontaktu nejčastěji.

Ve všech 101 případech byla uvedena jedna konkrétní městská policie ve vybraném městě České republiky.

Otázka č. 6: **Jak často se setkáváte se strážníky městské policie? Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5.** (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, s kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Tabulka 4- Četnost setkávání občanů s městskou policií

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
denně	24	23,8
týdně	37	36,6
měsíčně	9	8,9
zřídka	31	30,7
nikdy	0	0,0
celkem	101	100

Nejpočetnější část respondentů (36,6 %) uvedla, že se se strážníky setkávají týdně. Další významnou skupinou jsou respondenti (23,8 %), kteří uvádějí, že se se strážníky potkávají

denně. Tento výsledek naznačuje, že jsou strážníci často v ulicích a jsou mezi občany města vidět, vzhledem ke zjištěným faktům, že více než polovina respondentů vidí strážníky denně nebo týdně. Měsíčně se se strážníky setkává jen malá část respondentů (8,9 %). Skoro třetina respondentů (30,7 %) vidí strážníky zřídka. Může to být ovlivněno i tím, že nepáchají přestupky nebo neoznamují strážníkům události, tudíž strážníky při jejich činnostech nezaznamenají. Z respondentů nebyl nikdo, kdo by se nikdy s městskou policií neseťkal, tudíž má nějaké povědomí o jejich činnostech a následující odpovědi tak budou vycházet z vlastní zkušenosti.

Otázka č. 7: V jakých situacích jste nejčastěji svědky práce strážníků městské policie? Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, s kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Tabulka 5- Při jaké práci nejčastěji potkáváte strážníky městské policie

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
kontrola parkování	83	82,2
veřejné akce	27	26,7
řešení konfliktů	27	26,7
prevence kriminality	17	16,8
Jiné	7	6,9
Celkem	161	159,3

V této otázce bylo možné více variant, z toho důvodu je procentuální zastoupení vyšší než 100 %. Občané (82,2 %) se se strážníky setkávají nejčastěji při kontrole parkování. Naopak méně se s nimi setkávají při veřejných akcích (26,7 %) a řešení konfliktů (26,7 %), kde odpovědělo stejně respondentů. Prevence kriminality byla uvedena jako situace, při které se respondenti setkávají s městskou policií méně často (16,8 %). Tento fakt může ukazovat, že respondenti nevědí, jaké činnosti městská policie v rámci prevence provádí. Poslední skupinou je malá skupina (6,9 %) občanů, kteří uvádějí jiné situace. Ačkoliv byla možnost formou otevřené otázky uvést jaké, dále tyto situace nebyly v rámci odpovědi specifikovány ani v jednom případě.

Otázka č.8: **Dohlíží podle vás městská policie dostatečně na veřejný pořádek? (Rušení nočního klidu, znečištění veřejného prostranství, vzbuzení veřejného pohoršení atd.)** Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Tabulka 6– Jak dohlíží městská policie na veřejný pořádek

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
určitě souhlasím	30	29,7
spíše souhlasím	51	50,5
spíše nesouhlasím	15	14,9
určitě nesouhlasím	5	5,0
celkem	101	100

Získané odpovědi ukazují, že většina respondentů určitě souhlasí (29,7 %) nebo spíše souhlasí (50,5 %) s tím, že městská policie dostatečně dohlíží na veřejný pořádek v obci. Méně respondentů vyjádřilo spíše svůj nesouhlas (14,9 %) nebo nesouhlas (5,0 %). To naznačuje, že většina respondentů vnímá dohled strážníků na veřejný pořádek ve městě jako dostatečný.

Otázka č.9: **Dohlíží podle vás městská policie dostatečně na parkování? (Špatné parkování vozidel.)** Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Tabulka 7- Jak dohlíží městská policie na parkování

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
určitě souhlasím	50	49,5
spíše souhlasím	36	35,6
spíše nesouhlasím	12	11,9
určitě nesouhlasím	3	3,0
celkem	101	100

Získaná data ukazují, že městská policie dohlíží ve vybraném městě dostatečně na špatně parkující vozidla. Souhlasí s tím většina respondentů (85,1 %). Menší část respondentů vyjádřila spíše svůj nesouhlas (11,9 %) nebo úplný nesouhlas (3,0 %).

Otázka č. 10: **Dohlíží podle vás městská policie dostatečně na nebezpečné lokality? (Vyloučené lokality, bezdomovecká ležení, závadové osoby atd.)** Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Tabulka 8– Jak dohlíží městská policie na nebezpečné lokality

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
určitě souhlasím	21	20,8
spíše souhlasím	59	58,4
spíše nesouhlasím	16	15,8
určitě nesouhlasím	5	5,0
celkem	101	100

Většina občanů si myslí, že městská policie dostatečně dohlíží na nebezpečné lokality. S tímto tvrzením určitě souhlasí nebo spíše souhlasí většina respondentů (79,2 %). Menší část respondentů vyjádřila spíše nesouhlas (15,8 %) nebo úplně nesouhlasí (5,0 %). Dle tohoto šetření vnímají občané města dohled strážníků na nebezpečné lokality jako dostatečný.

Otázka č. 11: **Jaké jsou podle Vás hlavní úkoly městské policie? (Jaká je náplň práce strážníka "na ulici".)**

Prostřednictvím otevřené otázky bylo od respondentů zjišťováno, jaké si myslí, že jsou hlavní úkoly městské policie, tedy co je náplň práce strážníka „na ulici“. Odpovědi byly následně kódovány. Nejčastějším zmiňovaným úkolem městské policie byla kontrola veřejného pořádku 29x, což naznačuje, že tuto oblast respondenti vnímají jako klíčovou. Tento výsledek však může být zkreslený tím, že na tuto odpověď respondenti odpovídají v předchozích otázkách. Dalším častým úkolem podle respondentů je dohled na dodržování pravidel 20x a kontrola parkování 17x. Dodržování pravidel nebylo dále

specifikováno. Tento dohled se tak může týkat prevence kriminality, dohled nad špatným parkováním či chováním občanů. Podobné zastoupení měly úkoly prevence 13x, pomoc občanům 12x a bezpečnost a ochrana 9x. Z odpovědí je patrné, že občané mají dobré povědomí o úkolech strážníků městské policie, které vycházejí ze zákona o obecní policii.

Otázka č.12: Jakou známku, dle známkování ve škole, byste dala městské policii?

Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Tabulka 9- Známkování městské policie

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
1	21	20,8
2	44	43,6
3	29	28,7
4	6	5,9
5	1	1,0
celkem	101	100

Celkově lze říct, že většina respondentů hodnotí městskou policii ve vybraném městě velice pozitivně, přičemž dostatečně (5,9 %) nebo nedostatečně (1,0 %) jen zlomek z nich. Nejvíce občanů hodnotí městskou policii chvalitebně, tedy udělili známku 2 (43,6 %). Následuje známka 3 (29,0 %), tedy dobře. Menší podíl respondentů (20,8 %) by udělil městské policii známku výbornou. Průměrná známka této vybrané městské policie vyšla 2,2, což je v porovnání s celorepublikovými výzkumy více než uspokojivý výsledek.

Otázka č. 13: Jak hodnotíte efektivitu práce městské policie? (Práci strážníků "na ulici".)

Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Tabulka 10- Hodnocení efektivity práce strážníka

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
velmi efektivní	12	11,9
efektivní	47	46,5
neutrální	29	28,7
neefektivní	12	11,9
velmi neefektivní	1	1,0
celkem	101	100

Tyto výsledky kopírují předchozí otázku se známkováním městské policie. Největší část respondentů hodnotí práci strážníka jako efektivní (46,5 %). Druhá největší skupina respondentů (28,7 %) vyjádřila k efektivitě práci strážníka neutrální stanovisko. Menší část respondentů (11,9 %) hodnotí práci strážníka jako neefektivní, přičemž pouze 1 % respondentů hodnotí práci strážníka jako velmi neefektivní. Pozitivním zjištěním je, že většina respondentů vnímá práci strážníka jako efektivní.

Otázka č.14: Cítíte se díky přítomnosti městské policie ve Vašem městě bezpečněji?

Tabulka 11- Míra bezpečnosti ve městě díky přítomnosti městské policie

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
ano	61	60,4
ne	13	12,9
nejsem si jist/a	27	26,7
celkem	101	100

Větší polovina respondentů (60,4 %) uvedla, že se díky přítomnosti městské policie cítí ve městě bezpečněji. Pro větší část respondentů má tedy přítomnost městské policie ve vybraném městě pozitivní vliv na jejich vnímání pocitu bezpečí. Menší část respondentů (12,9 %) se díky přítomnosti městské policie ve městě necítí bezpečněji. To může naznačovat, že tito respondenti mají odlišné názory na práci městské policie a činnost strážníků, které poté ovlivňují jejich pocit bezpečí. Téměř třetina respondentů (26,7 %) uvedla, že si není jista, zda se díky přítomnosti městské policie cítí bezpečněji.

Tato skupina mohla vyjádřit ve své odpovědi určitou míru nejistoty nebo nerozhodnosti, ohledně jejich pocitu bezpečí ve městě, díky přítomnosti městské policie.

Otázka č.15: Dokázali byste si představit zachování bezpečnosti ve městě i bez fungování městské policie? "Bez městské policie by bylo ve městě stejně bezpečno."

Tabulka 12- Bez městské policie by bylo ve městě stejně bezpečno

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
ano	10	9,9
ne	73	72,3
nevím	18	17,8
celkem	101	100

Většina respondentů (72,3 %) uvedla, že si nedokážou představit zachování bezpečnosti ve městě bez fungování městské policie. Tento výsledek ukazuje, že pro většinu dotázaných je městská policie jedním z aktérů, kteří se podílejí na zachování bezpečnosti v jejich městě. Menší část (17,8 %) respondentů uvedla, že neví, zda si dokážou představit zachování bezpečnosti ve městě bez fungování městské policie. Tato skupina respondentů vyjádřila nejistotu ohledně této otázky anebo má nedostatečné informace o přispívání městské policie v rámci bezpečnosti města. Malá část respondentů (9,9 %) uvedla, že si dokážou představit zachování bezpečnosti ve městě i bez fungování a přítomnosti strážníků.

Otázka č. 16: Jak hodnotíte přístup a vystupování strážníků městské policie na veřejnosti vůči občanům? Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Tabulka 13- Hodnocení přístupu a vystupování strážníků

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
1	23	22,8
2	45	44,6
3	29	28,7
4	3	3,0
5	1	1,0
Celkem	101	100

Nejčastěji udělenou známkou je známka 2 (44,6 %), tedy chvalitebně. Následuje známka 3 (28,7 %), což naznačuje, že přístup a vystupování hodnotí občané města dobře. Menší část respondentů (22,8 %) by strážníků udělilo známku 1, tedy výborný přístup a vystupování. Jenom malá část respondentů hodnotila strážníky známkou 4 (3,0 %) a 5 (1,0 %). Tyto výsledky jsou překvapivé, jelikož na sociálních sítích není přístup a vystupování strážníků hodnoceno ve vybraném městě kladně. Průměrná známka hodnocení přístupu a vystupování strážníků vybraného města vyšla 2,14.

Otázka č. 17: **Myslíte si, že městská policie efektivně prezentuje své aktivity a úspěchy veřejnosti?** Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Tabulka 14- Prezentace aktivit městské policie veřejnosti

možnosti	absolutní četnost	četnost v procentech
ano	39	38,6
ne	19	18,8
nejsem si jist/a	43	42,6
celkem	101	100

Největší část respondentů (42,6 %) uvedla, že si není jista, zda městská policie efektivně prezentuje své výsledky veřejnosti. Tyto výsledky může ovlivňovat fakt, že respondenti nemusí sledovat sociální sítě této městské policie. Další část respondentů

(38,6 %) odpověděla ano. Tito respondenti považují prezentaci úspěchů a aktivit městské policie jako efektivní. Jenom malá část (18,8 %) odpovědělo ne. Tito respondenti nevnímají prezentaci městské policie vůči veřejnosti jako efektivní. Respondenti, kteří uvedli ne nebo nejsem si jist/a, mohou mít odlišné názory na způsoby, jakými by městská policie měla komunikovat s veřejností.

Otázka č. 18: Máte nějaké zkušenosti s městskou policií, které byste chtěli sdílet?

Nejvíce respondentů prostřednictvím volné otázky uvedlo, že nemají žádné další zkušenosti s městskou policií, které by chtěli sdílet. Mohlo jít o respondenty, kteří neměli žádný kontakt nebo žádný významný kontakt se strážníky, který by mohl vést ať už k pozitivní nebo negativní zkušenosti, kterou by mohli sdílet. Další častou odpovědí byla více nespecifikovaná pozitivní zkušenost. Tento výsledek ukazuje, že je městská policie pro značnou část obyvatel města vnímána pozitivně. Podíl respondentů, kteří odpověděli, že jim strážníci v různých situacích pomohli nebo dali pokutu, je stejný. Pouze malá část občanů odpověděla, že má negativní zkušenost. Tyto zkušenosti byly blíže popsány. Jednalo se o názor, že městská policie zbytečně „buzeruje“ občany a dle nich řeší zbytečnosti. Městská policie je ze zákona povinna konat pokaždé, kdy zjistí anebo se dozví o páčání protiprávního jednání a nemůže nikomu poskytnout výhodu. Dalším faktorem, který ovlivňuje toto mínění může být fakt, že spousta situací není řešena z kontrolní činnosti strážníka, ale je přijímána prostřednictvím oznámení přímo od občanů.

Otázka č.19: Co by městská policie mohla udělat pro zlepšení svého obrazu v povědomí veřejnosti? Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Prostřednictvím volné otázky mohli respondenti vyjádřit svůj názor, co by mohla městská policie udělat, aby si zlepšila svůj obraz u veřejnosti. Největší část občanů odpověděla, že by si přála více akcí, které by městská policie dělala pro veřejnost. Další početná skupina uvedla, že by městská policie měla méně řešit parkování. K častým odpovědím patřilo to, že by městská policie měla lépe a více prezentovat svoji činnost a dennodenní práci skrze média a sociální sítě a přiblížit veřejnosti, s čím se strážníci každý den setkávají a co v práci řeší. Malá část občanů by si přála, aby byli strážníci více

vidět v ulicích. Toto mínění mohou mít lidé z toho důvodu, že strážníci se nejčastěji pohybují po centru a v místech s velkou fluktuací lidí. Tito občané mohou bydlet v přilehlých částech nebo nejsou často v těchto místech, a tudíž tak často městskou policii nevidí.

Otázka č.20: Máte nějaké další komentáře nebo návrhy týkající se činnosti městské policie?

Nejpočetnější skupina respondentů (64) v této otevřené otázce odpověděla, že žádné návrhy ani komentáře, které se týkají městské policie nemá a 12 občanů na tuto otázku neodpovědělo. 15 respondentů vyjádřilo strážníkům své poděkování za konkrétní pomoc nebo jenom za to, že ve městě hlídají a dohlížejí na pořádek. Našla se i malá část (10) občanů kteří odpověděli, že by strážníci měli zlepšit své chování. Tato odpověď se týkala konkrétních špatných zkušeností s jednáním konkrétních strážníků, nikoliv celé městské policie.

4.4 Shrnutí výzkumného šetření, interpretace výsledků a verifikace hypotéz

Úkolem městské policie je zajistit dodržování místních vyhlášek, dohlížet nad zachováním veřejného pořádku ve městě, preventivně působit a zajistit bezpečnost občanů města. Strážníci by měli být v ulicích města vidět a být nápomocni občanům. Činnost a působení městské policie ve městě by měla být pozitivně hodnocena ze strany občanů tohoto města, stejně tak činnost strážníků.

Nejvíce respondentů je ve věkové hranici 45-54 let a nejvíce uváděné vzdělání bylo středoškolské vzdělání s maturitou nebo vysokoškolské. Většina respondentů má pravidelný kontakt se strážníky městské policie (denně nebo týdně). Žádný z dotázaných respondentů nevedl, že by se s vybranou městskou policií nikdy nesetkal. Nejčastěji se se strážníky lidé ve městě setkávají při kontrole parkování a nejméně při veřejných akcích a řešení konfliktů. To také lidé uvádí ve volné otázce jako častou odpověď, že by městská policie měla organizovat více aktivit pro veřejnost.

Dle dotázaných městská policie ve vybraném městě dostatečně dohlíží na veřejný pořádek, na špatné parkování i na nebezpečné lokality. Dohlížet na špatné parkování by však dle odpovědí formou volné otázky mohla méně. Za přestupky na úseku dopravy ukládají strážníci městských policií pokuty nejčastěji, tudíž jsou při této činnosti nejvíce vidět.

Otázka týkající se úkolů strážníků ukázala celkově velké povědomí občanů o činnosti městské policie. V odpovědích se často objevily hlavní úkoly strážníků, které vycházejí ze zákona o obecní policii. Jednalo se o kontrolu veřejného pořádku, dohled nad dodržováním pravidel, kontrola parkování, pomoc občanům, prevence a bezpečnost a ochrana obyvatel města. Celkově tyto údaje poskytují cenný pohled na to, jak respondenti vnímají hlavní úkoly strážníků městské policie a co považují za klíčové pro bezpečnost a pořádek ve městě.

První hypotéza, kterou jsem si stanovila: s činností městské policie je více jak 20 % dotázaných občanů nespokojeno.

Práci strážníka městské policie „na ulici“ zhodnotilo jako neefektivní pouze 12,9 % respondentů, což je oproti stanovené hypotéze lepší výsledek. Ze zjištěných dat vyplývá, že práci městské policie ale i strážníky jako takové, hodnotila většina respondentů velice pozitivně. Jako velmi efektivní hodnotilo práci strážníků 11,9 % respondentů a jako efektivní 46,5 % respondentů. Neutrální postoj zachovalo 28,7 % dotázaných. Jako neefektivní vidí práci strážníků 11,9 % občanů a velmi neefektivní pouze 1,0 % dotázaných.

V tomto výzkumném šetření hodnotili respondenti činnost městské policie průměrnou známkou 2,2, což je daleko lepší výsledek, nežli byl očekáván. Známkou 1 dalo strážníkům 21 respondentů. Známkou 2 byli strážníci hodnoceni celkem 44x. Známkou 3 dalo strážníkům 29 respondentů. Známkou dostatečnou (4) dostali strážníci od 6 respondentů a známku nedostatečnou (5) pouze od jednoho respondenta.

Tato hypotéza nebyla potvrzena. Občané vybraného města hodnotí strážníky a činnost městské policie lepší známkou, nežli byl republikový průměr a práci hodnotí většina občanů jako efektivní.

Druhá stanovená hypotéza: podle více než poloviny dotázaných občanů, by se měla městská policie více zaměřit na kontrolu veřejného pořádku v obci.

Tato hypotéza byla vyvrácena. Více než 80 % respondentů uvedlo, že městská policie dostatečně kontroluje veřejný pořádek v obci. Stejně tak se občané města domnívají, že městská policie dostatečně kontroluje špatného parkování i nebezpečné lokality ve městě. Formou volné otázky občané uvedli, že by se městská policie měla více zaměřit na prezentaci své práce a pořádat více akcí určených pro širokou veřejnost.

Třetí stanovená hypotéza: méně jak 50 % dotázaných občanů se domnívá, že je městská policie důležitou součástí zachování bezpečnosti v obci.

V okruhu otázek, týkajících se pocitu bezpečí občanů města v souvislosti s činností městské policie, vyšly také velice uspokojivé výsledky. Více než 60 % respondentů uvedlo, že se díky přítomnosti městské policie ve městě cítí bezpečněji a více než 70 % respondentů uvedlo, že by si nedokázali představit zachování bezpečnosti ve městě bez fungování městské policie.

Tento výsledek naznačuje, že pro většinu respondentů má městská policie pozitivní vliv na jejich pocit bezpečí a přítomnost strážníků je vnímána jako důležitý faktor k jejich pocitu bezpečí ve městě. Tato hypotéza také nebyla potvrzena. V porovnání s městem Kopřivnice, ve kterém byl podobný výzkum realizován, vnímají občané mnou vybraného města městskou policii jako důležitou složku, která napomáhá pocitu bezpečí u obyvatel města.

Z výzkumného šetření dále vyplývá, že by vybraná městská policie měla více prezentovat své aktivity veřejnosti. Větší polovina dotázaných uvedla, že si není jistá anebo si nemyslí, že městská policie efektivně prezentuje své aktivity veřejnosti. Stejně tak bylo častou odpovědí prostřednictvím otevřené otázky, co by mohla městská policie zlepšit, lépe se prezentovat veřejnosti. Tyto výsledky by mohly poskytnout užitečné informace pro zlepšení prezentace každodenní práce strážníků a zajištění lepší informovanosti veřejnosti o jejich každodenních činnostech.

V celkovém shrnutí výzkumného šetření vyšly výsledky tohoto šetření oproti ostatním městům velice pozitivně. Jenom malá část občanů uvedla negativní zkušenosti s činností strážníků, nebo že by někteří strážníci měli zlepšit své chování a vystupování. Většina dotázaných vnímá činnost městské policie pozitivně. V otevřených otázkách se často objevovalo poděkování strážníkům a sdílení konkrétního případu pomoci občanům.

Všechny hypotézy byly vyvráceny. V porovnání s městem Kopřivnice a ostatními výzkumy byla tato vybraná městská policie hodnocena více pozitivně. V průzkumu veřejného mínění v obci Kopřivnice bylo s činností městské policie naprosto spokojeno 79,8 % respondentů. 20,7 % dotázaných bylo s činností městské policie spíše nebo naprosto nespokojeno. V provedeném výzkumném šetření v této bakalářské práci hodnotili občané vybraného města efektivitu práce městské policie v 58,4 % jako velmi efektivní a efektivní. Neutrální postoj mělo 28,7 % dotázaných a jako neefektivní, nebo velmi neefektivní ohodnotilo práci městské policie pouze 12,9 % dotázaných. Městská

policie byla ve městě Kopřivnici hodnocena průměrnou známkou 3,08. a dle Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, byla městská policie na celorepublikové úrovni hodnocena známkou 3,06. Ve výzkumném šetření v bakalářské práci byla průměrná známka vybrané městské policie 2,2. Tedy i v tomto případě je vybraná městská policie hodnocena občany lépe, nežli je celorepublikový průměr. (Město Kopřivnice,2021)

Jako jeden z faktorů zde může hrát roli fakt, že městská policie v každé obci a městě má své konkrétní úkoly, kterými ji úkolují členové zastupitelstva a další kompetentní osoby. Tyto úkoly však nemusí vyhovovat všem občanům. Další roli může hrát nedostatek strážníků u městských policií. Některé městské policie poté snižují své požadavky na výběr strážníka a může docházet k horšímu hodnocení konkrétních městských policií a strážníků. Myslím si, že důležitým faktorem pro dobré fungování a dobré vnímání strážníků a celkově městských policií je spokojený, odborně vyškolený a vycvičený a kompetentní strážník.

Závěr

V rámci této bakalářské práce bylo hlavním cílem vymezit pojmy týkající se kontroly kriminality, popsat městskou policii jako orgán obce a přiblížit činnosti, oprávnění a pravomoci strážníků městské policie a zjistit, jakým způsobem je městská policie ve vybraném městě České republiky vnímána občany.

Teoretická část bakalářské práce byla obsažena ve třech kapitolách. První kapitola se věnovala kontrole kriminality. Vzhledem k tomu, že jeden z úkolů strážníka městské policie, který mu vyplývá ze zákona o obecní policii je, že se strážník podílí na prevenci kriminality v obci, nemohla být tato kapitola vynechána. V kapitole jsou vymezeny základní pojmy jako kriminologie, kriminalita, delikvence a druhy protiprávních činů. Další část je věnována přímo prevenci a trestní represi, jakožto dvěma činitelům, týkajících se kontroly kriminality. Další kapitola se zabývala zřizováním městské policie, vymezením městské policie z pohledu zákonů, zaměstnanci městských policií a kvalifikačními předpoklady pro výkon povolání strážníka. V kapitole byla přiblížena organizační struktura vybrané městské policie a popsány speciálně vyškolené skupiny, které mohou městské policie zřídit. Poslední teoretická kapitola popisovala činnost strážníka městské policie, tedy úkoly, povinnosti a oprávnění strážníků.

Empirická část bakalářské práce byla obsažena v poslední, čtvrté kapitole. Empirické šetření bylo tvořeno metodologií výzkumu, kvantitativním výzkumným šetřením a následnou analýzou výzkumného šetření. Šetření bylo realizováno pomocí dotazníků ve vybraném městě České republiky u občanů, kteří byli starší 18 let.

Cílem výzkumného šetření bylo zjistit postoj veřejnosti k práci strážníka městské policie. Bylo osloveno velké množství občanů vybraného města skrze sociální sítě a skupiny na sociálních sítích. Dotazník oslovil 243 osob, přičemž se do výzkumného šetření zapojilo a prošlo nastaveným filtrem 101 osob (42 mužů a 59 žen). Na základě provedeného kvantitativního výzkumu se získala relevantní data pro následnou analýzu.

Výsledky šetření ukázaly, že povědomí o činnosti městské policie mají občané velice dobré a vybranou městskou policii vnímají jako důležitou v oblasti zachování bezpečnosti města. Všechny stanovené hypotézy byly zamítnuty. Možným důvodem může být fakt, že tato vybraná městská policie je vnímána veřejností více pozitivně, nežli městská policie, hodnocena ve výzkumu veřejného mínění, ze kterého mé hypotézy vycházely.

Cílem bakalářské práce bylo porozumět, jakým způsobem je městská policie ve vybraném městě České republiky vnímána občany a jestli tito občané vnímají městskou policii jako důležitou součást zachování bezpečnosti ve městě. Cíl bakalářské práce lze považovat za splněný.

Z výsledků dále vyplynulo, že malá část občanů si přeje, aby byli strážníci „více vidět“, což by bylo vhodné dále zjistit, kde přesně by si občané strážníky přáli vidět a následně by se v dané lokalitě mohly provádět častější kontroly. Vybraná městská policie by měla také uspořádat nějaké aktivity pro veřejnost a zlepšit komunikaci s veřejností. Mohlo by se jednat o besedy s občany, nebo dny otevřených dveří na konkrétním oddělení. Toto výzkumné šetření by mohlo posloužit nejen řídicím pracovníkům městské policie. Zjištěné výsledky jsou důležité pro plánování dennodenních úkolů a další činnosti strážníků. Vzhledem k velmi pozitivním výsledkům by mohly také sloužit jako motivace do dalších činností.

Seznam použitých zdrojů

- DOČKAL, Martin a DOSTÁLOVÁ, Ivana. 2008. *Typy projektů prevence kriminality*. Odbor prevence kriminality MV.
- FISCHER, Slavomil a ŠKODA, Jiří. 2014. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Psyché (Grada). Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5046-0.
- GAVORA, P.2010. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-185-0.
- HOLAS, Jakub. 2019. *Bezpečí, kriminalita a prevence*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. ISBN 978-80-7338-185-1.
- JELÍNEK, Jiří a kol. 2021. *Kriminologie*. Teoretik. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-499-2.
- MĚSTO KOPŘIVNICE.2021. *Závěrečná zpráva Průzkum veřejného mínění mezi obyvateli města Kopřivnice v kombinaci s vyhodnocením společného evropského indikátoru ECI 1*. Online. Praha: AUGUR Consulting s.r.o. Dostupné z: https://www.koprivnice.cz/assets/File.ashx?id_org=6939&id_dokumenty=5937. [citováno 2024-03-19].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. 2021. *Průzkum veřejného mínění – Spokojenost občanů s veřejnou správou*. Praha: Factum Invenio
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. 2021. *Úvod do problematiky obecní (městské) policie k 30. červnu 2021*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie-k-30-cervnu-2021.asp?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>. [citováno 2024-02-10].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. 2022. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území české republiky v roce 2021*. Praha
- SVATOŠ, Roman. 2009. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-86708-81-2.
- ŠEBESTA, Patrik. 2018. *Zákon o obecní policii: komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-455-3.
- HULMÁKOVÁ, Jana. *Stav, struktura a dynamika kriminality*. In: VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef a HULMÁKOVÁ, Jana. 2019. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck. s. 141-168. ISBN 978-80-7400-732-3.

VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef a HULMÁKOVÁ, Jana. 2019. *Základy kriminologie a trestní politiky. 3. vydání.* Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-732-3.

VETEŠNÍK, Pavel; CHAUER, Ivo a ZÍDKA, Aleš. 2013. *Obecní policie.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-463-3.

VETEŠNÍK, Pavel a CHAUER, Ivo. 2014. *Příručka strážníka. Pro praxi.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-542-5.

VETEŠNÍK, Pavel a JEMELKA Luboš. 2019. *Zákon o obecní policii: komentář. 2. vydání.* Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-729-3.

VODIČKOVÁ, Jaroslava. 2020. *Soubor otázek ke zkoušce strážníka: Ústní část. Aktualizované vydání – leden 2020.* Příbram: POLIS vzdělávací institut.

vyhláška č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie

zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže

zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Pohlaví respondentů	37
Tabulka 2- Věk respondentů	38
Tabulka 3- Vzdělání respondentů.....	38
Tabulka 4- Četnost setkávání občanů s městskou policií	39
Tabulka 5- Při jaké práci nejčastěji potkáváte strážníky městské policie	40
Tabulka 6– Jak dohlíží městská policie na veřejný pořádek	41
Tabulka 7- Jak dohlíží městská policie na parkování	41
Tabulka 8– Jak dohlíží městská policie na nebezpečné lokality	42
Tabulka 9- Znamkování městské policie.....	43
Tabulka 10- Hodnocení efektivity práce strážníka	44
Tabulka 11 - Míra bezpečnosti ve městě díky přítomnosti městské policie	44
Tabulka 12- Bez městské policie by bylo ve městě stejně bezpečno	45
Tabulka 13- Hodnocení přístupu a vystupování strážníků	46
Tabulka 14- Prezentace aktivit městské policie veřejnosti	46

Přílohy

Příloha A: Dotazníkové šetření – Činnost městské policie

Dobrý den, věnujte prosím několik minut svého času (20 otázek) vyplnění následujícího dotazníku. Otázky se týkají činnosti městské policie ve vašem městě/obci. Vyplnění dotazníku je dobrovolné a anonymní. Prosím o vyplnění všech povinných otázek, které jsou o značeny hvězdičkou. Jedná se o dotazníkové šetření pro empirickou část bakalářské práce.

Předem děkuji za Váš čas.

1. Jaké je Vaše pohlaví?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- muž
- žena
- nechci uvádět

2. Kolik je Vám let?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- 18-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-64
- 65 a více

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- základní
- středoškolské s výučním listem
- středoškolské s maturitou
- vysokoškolské

4. Jaké je Vaše místo bydliště?

Nápověda k otázce: Vyplňte město/obec

5. S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.

Nápověda k otázce: Uveďte konkrétní městskou policii s názvem obce

Od této otázky odpovídejte prosím konkrétně na městskou policii, kterou jste napsal/a v otázce č. 5.

6. Jak často se setkáváte se strážníky městské policie? Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď.

- denně
- týdně
- měsíčně
- zřídka
- nikdy

7. V jakých situacích jste nejčastěji svědky práce strážníků městské policie? Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

- kontrola parkování
- veřejné akce
- řešení konfliktů
- prevence kriminality
- jiné

8. Dohlíží podle Vás městská policie dostatečně na veřejný pořádek? (Rušení nočního klidu, znečištění veřejného prostranství, vzbuzení veřejného pohoršení atd.) Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- určitě souhlasím
- spíše souhlasím
- spíše nesouhlasím
- určitě nesouhlasím

9. Dohlíží podle Vás městská policie dostatečně na parkování? (Špatné parkování vozidel.) Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou

městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uved'te prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- určitě souhlasím
- spíše souhlasím
- spíše nesouhlasím
- určitě nesouhlasím

10. Dohlíží podle Vás městská policie dostatečně na nebezpečné lokality? (Vyloučené lokality, bezdomovecká ležení, závadové osoby atd.) Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uved'te prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- určitě souhlasím
- spíše souhlasím
- spíše nesouhlasím
- určitě nesouhlasím

11. Jaké jsou podle Vás hlavní úkoly městské policie? (Jaká je náplň práce strážníka "na ulici".)

Nápověda k otázce: Stručně popište

12. Jakou známku, dle známkování ve škole, byste dala městské policii? Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uved'te prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

13. Jak hodnotíte efektivitu práce městské policie? (Práci strážníků "na ulici".) Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uved'te prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- velmi efektivní
- efektivní
- neutrální
- neefektivní
- velmi neefektivní

14. Cítíte se díky přítomnosti městské policie ve Vašem městě bezpečněji?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- ano
- ne
- nejsem si jist/a

15. Dokázali byste si představit zachování bezpečnosti ve městě i bez fungování městské policie? "Bez městské policie by bylo ve městě stejně bezpečno."

Nápověda k otázce: Souhlasíte s tvrzením?

- Ano
- Ne
- Nevím

16. Jak hodnotíte přístup a vystupování strážníků městské policie na veřejnosti vůči občanům? Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Nápověda k otázce: Ohodnoťte přístup a vystupování strážníků známkou jako ve škole

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

17. Myslíte si, že městská policie efektivně prezentuje své aktivity a úspěchy veřejnosti?

Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- ano
- ne

o nejsem si jist/a

18. Máte nějaké zkušenosti s městskou policií, které byste chtěli sdílet?

Nápověda k otázce: Negativní i pozitivní zkušenosti. Napište, s jakou městskou policií jste měl/a tuto zkušenost.

19. Co by městská policie mohla udělat pro zlepšení svého obrazu v povědomí veřejnosti?

Otázka se týká městské policie, kterou jste uvedl/a v otázce č. 5. (S jakou městskou policií jste se osobně setkal/a, při plnění úkolů? (Při práci strážníků městské policie.) Uveďte prosím jednu městskou policii, se kterou jste v kontaktu nejčastěji.)

20. Máte nějaké další komentáře nebo návrhy týkající se činnosti městské policie?

Příloha B: Vnitřní členění vybrané městské policie

a) ředitel městské policie

- sekretariát
- správa informačních systémů

b) útvar přímého výkonu

- oddělení centrum
- oddělení dopravy
- oddělení operačních a výjezdových hlídek
- obvodní oddělení
- oddíl jízdní policie a psodů

c) útvar vnitřní kontroly

- správa vnitřních agend
- preventivně informační služba
- úsek řešení přestupků
- výcvik, BOZP a PO

d) útvar ekonomicko-technický

- personální úsek
- ekonomický úsek
- technické oddělení